

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

De bevoegdheid van de Ministerraad naar Belgisch recht

Nopens de juridische bevoegdheid van de Ministerraad heeft tot nog toe verwarring geheerst. Dat is niet te verwonderen, als men nagaat welke belangrijke rol in ons staatsbestel aan de Ministerraad thans in rechte en in feite is toebedeeld, terwijl de grondwet die instelling slechts eenmaal noemt en dan nog in het uitzonderlijke geval, bedoeld bij artikel 79, derde lid, waarin de troon onbezet is.

De terminologie ter zake is reeds misleidend. Ingevolge een gevestigde traditie dienen onder «Ministerraad» te worden verstaan, vergaderingen van de Ministers, waarvan het Staatshoofd het voorzitterschap waarneemt. Wordt de vergadering echter door de Eerste-Minister voorgezeten, dan spreekt men van «Kabinetraad». We zullen hierna de gelegenheid hebben nader op deze terminologische moeilijkheid in te gaan.

De studie over de Ministerraad, die wij in 1955 in het Lexicon hebben gepubliceerd, bevat een eerste lijst van wettelijke voorzieningen waartoe het optreden van de Ministerraad wordt voorgeschreven (1). Bij het opmaken van deze lijst waren we uitgegaan van een formeel criterium, nl. de verdeling in vier rubrieken naargelang het optreden van de Ministerraad wordt voorgeschreven door de grondwet, door de wet of door een koninklijk besluit, dan wel ingevolge onderrichtingen van regeringswege. Deze lijst werd in 1958 aangevuld en herzien door dhr. Robert Urbain in zijn merkwaardig werk over : «La Fonction et les Services du Premier Ministre en Belgique» (2).

Hier werden de wettelijke voorzieningen ingedeeld naar de bevoegdheid van de ministeriële departementen, terwijl de voorzieningen met algemene draagwijdte onder de rubriek «Eerste-Minister» werden vermeld. In de indeling die we hierna publiceren hebben we een louter juridisch criterium aangenomen : de teksten zijn gerangschikt in twee grote delen, naargelang het de eigen bevoegdheid van de Ministerraad betreft dan wel de bevoegdheid van advies, voordracht en machtiging.

De rechtsleer — en de rechtspraak — hebben lang gearzeld om aan de Ministerraad een eigen beslissingsbevoegdheid toe te kennen. Nog in 1949 kon de Raad van State in een advies van de afdeling wetgeving verklaren dat de Ministerraad alleen dan over

een eigen bevoegdheid beschikt wanneer de troon onbezet is (grondwet, art. 79), ingeval van conflict met het Rekenhof (wet van 29 oktober 1846, art. 14) of bij de weigering van het visum door de beambte die rekenplichtig is voor de betaalstelling van het krediet (wet van 20 juli 1921, art. 5); buiten de vermelde gevallen dient de Ministerraad, aldus de Raad van State, het Staatshoofd enkel van advies (3).

Deze stelling van de Raad van State is ongetwijfeld de enige welke naar de letter en naar de geest volkomen in overeenstemming is met de grondwet. Ook tijdens het bewind van Koning Willem bestond een Ministerraad, die het Staatshoofd van advies diende en wiens werkzaamheden waren geregeld bij het Koninklijk Besluit van 19 september 1823. Art. 1 luidt als volgt : «Er zal gehouden worden een Raad der Ministers tot het voorlopig onderzoek van en het gemeen overleg omtrent alle ontwerpen van Wetten en omtrent alle zodanige Besluiten, Reglementen en Verordeningen van Bestuur, welke de algemene administratie aanbelangen».

De traditie van een Ministerraad, die over de belangrijke politieke, financiële en administratieve aangelegenheden van gedachten wisselt, bestond vóór de gebeurtenissen van 1830. Uit de debatten van het Nationaal Congres kan niet worden opgemaakt dat onze grondwetgevers van deze traditie hebben willen afwijken. Uit de enkele vermelding van een Ministerraad, als orgaan met welbepaalde bevoegdheid, in het enige geval bedoeld bij artikel 79, derde lid, nl. wanneer de troon onbezet is, mag men besluiten, dat buiten het voormelde geval, de grondleggers van ons staatsbestel aan de Ministerraad geen andere rol hadden toebedeeld dan die van een beraadslagend college. Tot staving van deze stelling moet ook artikel 29 van de Grondwet worden aangevoerd, luidens hetwelk de uitvoerende macht bij de Koning berust. Men kan zich terecht afvragen of het toekennen van een eigen beslissingsbevoegdheid aan de in Raad vergaderde Ministers buiten de aanwezigheid van het Staatshoofd in overeenstemming kan worden gebracht met art. 29 voormeld. Derhalve zijn wij de mening toegedaan dat het grondwettelijk moeilijk te verantwoorden valt aan de Ministerraad een andere rol toe te bedelen dan deze van een beraadslagend college. Het komt de Koning en de Ministers toe de aldus genomen besliss-

singen door koninklijke of ministeriële besluiten van toepassing te maken.

In bepaalde gevallen is het Bestuur nog een stap verder gegaan en heeft de Ministerraad zogenaamde beslissingen genomen die elke rechtsgrond missen, aangezien geen enkele wettelijke voorziening de Raad daartoe machtiging heeft verleend. Een treffend recent voorbeeld van deze stand van zaken vindt men in het Staatsblad van 14 februari 1959, waarin de volgende «beslissing» wordt gepubliceerd, welke noch op een wet, noch op een koninklijk besluit rust:

«Kabinet van de Eerste-Minister en Ministerie van Financiën. — 30 januari 1959. — Beslissing van de Ministerraad betreffende het uitbreiden van de toekenning van de bijzondere identiteits- en prioriteitskaart der oorlogsinvaliden van groep II, tot andere categorieën oorlogsinvaliden.

De Ministerraad,

Gezien de beslissingen van de Ministerraad, respectievelijk verschenen in het Belgisch Staatsblad van 7-8 september 1931 en van 15-16 oktober 1934, tot het instellen van een bijzondere identiteits- en prioriteitskaart die wordt afgeleverd aan de grootinvaliden van de oorlog 1914-1918 en die werd uitgebreid tot sommige invaliden van de oorlog 1940-1945 in de voorwaarden, vastgesteld in de beslissing van de Ministerraad, verschenen in het Belgisch Staatsblad van 3 maart 1949;

Overwegende dat er zich onder de invaliden van wie werd erkend dat zij moeilijk kunnen blijven staan, een zeker aantal, zwaar gekwetsten bevinden die evenwel de thans vereiste voorwaarden niet vervullen om de bijzondere identiteitskaart te bekomen;

Overwegende dat het billijk is het genot van de identiteits- en prioriteitskaart tot deze invaliden uit te breiden;

Beslist :

De identiteits- en prioriteitskaart die bestemd is voor de oorlogsinvaliden van de 2e groep, voorzien in het bericht verschenen in het Belgisch Staatsblad van 7-8 september 1931, van 15-16 oktober 1934 en van 3 maart 1949, betreffende het toekennen van die kaart, zal insgelijks worden afgeleverd aan de oorlogsinvaliden die moeilijk kunnen blijven staan en die ten minste 60 t.h. invaliditeit hebben wegens een tijdens een oorlogsactie opgelopen kwetsuur.

Om de kaart in kwestie te bekomen, moeten de betrokkenen een aanvraag richten aan het Ministerie van Financiën, Bestuur der Pensioenen, Koningsstraat, 136, te Brussel, en er volgende inlichtingen in vermelden :

naam, voornamen, adres.
beroep;
het nummer van het invaliditeitsdossier;
de taal waarin de aanvrager de kaart wenst opgedeld te zien (Frans, Nederlands, Duits).

Bij deze aanvraag moet gevoegd zijn :

1. Een foto voor identiteitskaart;
2. De identiteitskaart die de vermindering toestaat op de gewone kaartjes van de Belgische Spoorwegen en die de vermelding draagt «kan moeilijk blijven staan», of een afschrift van deze kaart, eensluidend verklaard door het gemeentebestuur.

De Eerste-Minister,
G. Eyskens.

De Minister van Financiën,
J. Van Houtte.

Noch het Hof van Cassatie noch de Raad van State hebben tot nog toe stelling genomen nopens het vraagstuk van de eigen bevoegdheid van de Minister-

raad. Het Hof van Cassatie heeft in drie arresten beslist dat de in Raad overlegde besluiten niet met de handtekening van alle Ministers moeten worden bekleed (Cass. 28 juni 1943, Pas. 1943, I, 273), dat de afwezigheid van bepaalde Ministers de geldigheid van de beraadslagingen van de Raad niet in het gedrang brengt (Cass. 3 juni 1946, Pas. 1946, I, 229) en dat een gewoon koninklijk besluit een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit, genomen op grond van bijzondere machten, niet mag afschaffen (Cass. 21 december 1956, Pas. 1957, I, 430).

Sedert 1958 hebben verschillende wetten en besluiten aan de Ministerraad een eigen bevoegdheid toegekend. De vraag kan hier worden gesteld welke de aard is van de beslissingen door de Raad genomen ingevolge de hem aldus toegekende bevoegdheid. We zijn de mening toegedaan dat het hier om administratieve rechtshandelingen gaat in de zin van artikel 9 der wet van 23 december 1946, d.w.z. dat dergelijke beslissingen voor de Raad van State kunnen worden bestreden. Waar de Ministerraad optreedt in het raam van zijn eigen bevoegdheid, handelt hij als een administratief orgaan en de door hem genomen beslissing is een eenzijdige en uitvoerbare rechtshandeling (4).

Ook de bevoegdheid van advies, voordracht en machtiging doet rechtsproblemen rijzen, ingeval de verplichting om het besluit aan de Ministerraad over te leggen, niet is nagekomen.

Indien de beraadslaging in de Raad bij de wet is opgelegd, doet zich geen moeilijkheid voor : de hoven en rechtbanken en de Raad van State zullen op grond van art. 107 van de Grondwet weigeren het besluit toe te passen.

Is de beraadslaging opgelegd bij een koninklijk besluit, dan moet een onderscheid worden gemaakt naargelang de verplichting tot beraadslaging in de Ministerraad al dan niet een substantiële vormvereiste is. Professor Vranckx heeft in zijn merkwaardige studie over de «Administratieve Rechtshandeling» een diepgaand onderzoek gewijd aan de substantiële vormen (5). In de regel worden naar Belgisch bestuursrecht als substantiële vormen beschouwd, de vormen welke niet alleen het bestuur betreffen, maar tevens — of hoofdzakelijk — ter vrijwaring van de rechten der burgers zijn ingesteld (6). Hier zal dus in elk afzonderlijk geval de draagwijde van het besluit en de betekenis van de verplichting tot beraadslaging in de Raad moeten worden nagegaan. Tenslotte weze hier opgemerkt dat de rechtsleer en de rechtspraak voorheen het standpunt innamen dat, aangezien de macht om besluiten te nemen op de bij de Grondwet bepaalde wijze moet worden uitgeoefend, er derhalve geen hiërarchie onder de koninklijke besluiten bestaat, met het gevolg dat een gewoon koninklijk besluit op geldige wijze een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit kon wijzigen (7). Deze stelling komt ons onhoudbaar voor.

Tenslotte moge de aandacht er worden op gevestigd, dat in alle teksten waarin de «Ministerraad» wordt vermeld, in werkelijkheid de «Kabineterraad» wordt bedoeld. Terecht heeft oud-minister Wigny in een mededeling voor het Belgisch Instituut voor Bestuurswetenschappen betoogd dat het geraden zou zijn door een interpretatieve wet te bepalen, dat in alle teksten waarin tot nog toe de Ministerraad wordt vermeld, de Kabineterraad wordt bedoeld (8). We spreken dan ook de hoop uit dat de Centrale Commissie voor de Nederlandse Rechtstaal en Bestuurstaal in België eerlang de desbetreffende terminologie moge vastleggen.

Een eenvoudige oplossing zou erin bestaan de door de traditie gevestigde terminologie te wijzigen naar het Nederlandse voorbeeld waar «Ministerraad» de gebruikelijke term is voor de regelmatige vergaderingen van ministers welke niet door het Staatshoofd worden voorgezeten. De vergaderingen waarop de Koningin aanwezig is noemt men vergaderingen van het «Kabinet». In ons grondwettelijk recht zou een dergelijke opvatting steun vinden in het bepaalde bij art. 79, derde lid van de grondwet, waar eveneens sprake is van de in raad vergaderde Ministers, wanneer de troon onbezet is.

Hierna volgt de lijst van de wetten en besluiten die, hetzij een eigen bevoegdheid aan de Ministerraad verlenen, hetzij de beraadslaging in Ministerraad opleggen. Alleen de voorzieningen welke thans van toepassing zijn werden opgenomen (9).

I. Eigen bevoegdheid van de Ministerraad.

§ 1. Grondwet, artikel 79.

§ 2. Wetten en Koninklijke Besluiten genomen op grond van bijzondere machten.

— Wet van 29 oktober 1846 betreffende 's Rijks comptabiliteit, artikel 14.

— Wet van 20 juli 1921 tot instelling van de boekhouding der betaalbaar gestelde kredieten, artikel 5.

— Wet van 12 mei 1927 op de militaire opeisingen, artikel 4.

— Koninklijk besluit nr. 87 van 5 februari 1935 betreffende de cumulatie inzake openbare ambten en bedieningen, artikelen 4 en 5.

— Koninklijk besluit nr. 29 van 24 augustus 1939 betreffende het bedrijf, de inrichting en de bevoegdheid van de *Nationale Bank van België* genomen tot uitvoering van de wet van 1 mei 1939, artikel 13, gewijzigd bij de wet van 28 juli 1948.

— Wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, artikelen 7bis en 11, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 december 1957.

§ 3. Koninklijke Besluiten.

— Koninklijk besluit van 1 februari 1938 op de burgerlijke opeisingen, artikel 61.

— Koninklijk besluit van 5 oktober 1955 tot regeling van de overeenkomsten betreffende de aanneming van werken, leveringen en transporten voor rekening van de Staat, artikel 35, § 4.

— Koninklijk besluit van 16 september 1959 betreffende de organisatie van het wetenschapsbeleid, art. 5, gewijzigd bij koninklijk besluit van 28 juni 1961.

— Koninklijk besluit van 10 april 1960, tot bestrijding van bijzondere economische moeilijkheden, art. 1.

II. Bevoegdheid van advies, voordracht en machtiging.

§ 1. Wetten, besluitwetten en samengeordende wetten.

— Wet van 11 juli 1832 (qui crée un ordre civil et militaire), artikel 8, gewijzigd bij de besluitwet van 1 december 1915.

— Besluitwet van 28 december 1915. Militaire strafvordering. Beroep, artikel 1.

— Besluitwet van 11 oktober 1916 betreffende de staat van oorlog en de staat van beleg, de artikelen 1 en 2.

— Samengeordende wetten op de mijnen, groeven en graverijen, geordend bij koninklijk besluit van

15 september 1919, artikel 38bis, ingevoegd door de Wet van 24 januari 1958.

— Wet van 11 oktober 1919 inrichtende een Nationale Maatschappij voor Goedkope Woningen en Woonvertrekken, artikelen 1, 3 en 15, eerste lid, gewijzigd bij de wet van 27 juni 1956.

— Wet van 14 mei 1930 over de radiotelegrafie, de radiotelefonie en andere radioverbindingen, artikel 5.

— Wet van 28 juni 1930 betreffende de onteigening bij stroken van algemeen of provinciaal belang, art. 1.

— Wet van 30 juni 1931 betreffende de in-, uit- en doorvoer van goederen, artikel 1, gewijzigd bij de wet van 30 juli 1934.

— Wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, artikel 1.

— Wet van 23 maart 1932 tot vaststelling van tijdelijke maatregelen met het oog op de handhaving van het begrotingsevenwicht, artikel 10.

— Wet van 8 augustus 1932 betreffende de betaling van goederen herkomstig uit landen die een toezicht op de deviezen ingesteld hebben, artikel 1.

— Wet van 29 juli 1934 waarbij de private milities verboden worden en waarbij de wet van 3 januari 1933 op de vervaardiging van, de handel in, en het dragen van wapenen en op de handel in munitie, aangevuld wordt, artikel 1.

— Wet van 7 december 1934 tot instelling van een centraal bureau voor de kleine spaarders, artikel 9.

— Wet van 7 maart 1935 tot oprichting van een gedenkteken der regering van Koning Albert, artikel 6, gewijzigd bij de wet van 29 november 1946.

— Wet van 11 juli 1935 tot oprichting van het Nationaal Bureau voor de voltooiing der Noord-Zuidverbinding, artikel 4.

— Wet van 11 april 1936 waarbij de regering gemachtigd wordt het binnenbrengen in België van sommige vreemde publicaties te verbieden, artikel 1.

— Wet van 9 juli 1936, tot invoering van de veertig uren arbeidsweek in de bedrijven of bedrijfstakken waarin onder ongezonde, gevaarlijke of lastige voorwaarden gearbeid wordt, artikelen 1 en 3.

— Wet van 26 maart 1937 betreffende het vervaardigen en verhandelen van margarine, oleo-margarine en toeberedende voedingsvetstoffen, artikel 1.

— Wet van 10 juni 1937 tot uitbreiding van de kindertoelagen tot de werkgevers en tot de niet-loontrekkenden, artikel 9, eerste lid.

— Wet van 10 juni 1937 betreffende de coördinatie van de werking, de inrichting en de bevoegdheden van zekere instellingen van openbaar nut, artikel 2.

— Wet van 16 juni 1937 waarbij de Koning ertoe gemachtigd wordt de nodige maatregelen te nemen om 's lands mobilisatie en de bescherming van de bevolking in geval van oorlog te verzekeren, artikel 1.

— Samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders, geordend bij koninklijk besluit van 19 december 1939, artikel 40, gewijzigd bij de besluitwet van 22 augustus 1946 en het koninklijk besluit van 10 april 1957 en artikel 79, eerste lid, gewijzigd bij de wet van 26 juli 1960.

— Besluitwet van 6 oktober 1944 betreffende de wisselcontrole, artikelen 1, 2 en 3.

— Besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, artikelen 3, § 1, 2°, § 5, en 4, A, 1°, B, 5°, gewijzigd bij de wet van 12 juli 1957 en artikel 2, § 6, gewijzigd bij de wet van 14 juli 1961.

— Besluitwet van 10 januari 1945 betreffende de maatschappelijke zekerheid van de mijnwerkers en er mee gelijkgestelden, artikelen 2, § 8, en 3, gewijzigd bij de wet van 28 april 1958.

- Besluitwet van 7 februari 1945 betreffende de maatschappelijke veiligheid van de zeelieden ter koopvaardij, artikel 3, § 5, gewijzigd bij de wet van 11 juli 1956 en artikel 4, lid 2, gewijzigd bij de wet van 27 maart 1951.
- Wet van 18 mei 1945 tot inrichting van het Belgisch Museum van de Wereldoorlog, artikel 5.
- Wet van 14 oktober 1945 betreffende de geblokeerde of tijdelijk onbeschikbare monetaire activa, artikel 8, gewijzigd bij de wet van 14 juli 1951.
- Wet van 23 december 1946 houdende instelling van een Raad van State, artikel 53, gewijzigd bij de wet van 15 april 1958 en artikelen 61 en 63.
- Wet van 5 februari 1947 dragende het statuut van de buitenlanders politieke gevangenen, artikel 5.
- Wet van 19 mei 1948 houdende oprichting van een zelfstandige kas voor oorlogsschade artikel 20.
- Wet van 23 augustus 1948 strekkende tot het in stand houden en het uitbreiden van de koopvaardij en de vissersvloot en van de scheepsbouw houdende instelling, te dien einde, van een Fonds voor het uitbreiden en het aanbouwen van zeeschepen, artikel 1, d.
- Wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven, artikelen 3 en 6.
- Wet van 20 mei 1949 waarbij de toepassing van het stelsel der maatschappelijke zekerheid wordt uitgebreid tot sommige arbeiders door de openbare besturen tewerk gesteld, artikel 1.
- Besluit van de Regent van 31 december 1949 tot coördinatie van de wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens, artikel 39bis, ingelast bij de wet van 15 maart 1950 en gewijzigd bij de wet van 17 december 1952.
- Wet van 26 januari 1951 betreffende de vereenvoudiging der documenten waarvan het bijhouden door de sociale wetgeving opgelegd is, artikel 11, gewijzigd bij de wet van 28 mei 1953.
- Wet van 19 maart 1951 in zake accijnzen, art. 39.
- Wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten, artikel 2, 4°, gewijzigd bij de wet van 22 december 1951.
- Wet van 30 mei 1951 waarbij de Koning er toe gemachtigd wordt sommige in oorlogs- of mobilisatietijd toepasselijke beschikkingen eveneens van toepassing te verklaren op de leden van de Belgische strijdkrachten, belast met de uitvoering van door de Veiligheidsraad der Verenigde Naties getroffen maatregelen, artikelen 1, 4 en 5.
- Wet van 9 juli 1951 houdende vergoeding ten behoeve van de gezinnen van soldijtrekkende militairen, artikelen 3 en 18.
- Wet van 28 maart 1952 op de vreemdelingenpolitie, artikel 4, D.
- Wet van 29 mei 1952 tot inrichting van de Nationale Arbeidsraad, de artikelen 3, 11.
- Wetten betreffende de herstelling der oorlogsschade aan private goederen, geordend op 30 januari 1954, artikelen 1 § 1, 4 § 2, 8 § 2, 9 § 1, 12 § 1, 13, 22, bis 2, 63 § 2, b.
- Wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut, artikel 15, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 18 december 1957.
- Wet van 12 juli 1955 tot bevordering van de financiering van de investeringen in de steenkolen nijverheid, artikel 3.
- Wet van 9 augustus 1955 tot instelling van een Wegenfonds 1955-1969, artikel 1.
- Wet van 17 december 1956 houdende vaststelling van de rechtspositie van het Belgisch wetenschappelijk en onderwyzend personeel dat met een internationale opdrcht wordt belast, artikelen 9 en 10.
- Wet van 26 december 1956 op de postdienst, artikelen (3), (4) en 35.
- Wet van 12 maart 1957 houdende sommige bepalingen op financieel, economisch en sociaal gebied, art. 7, laatste lid.
- Wet van 12 april 1957 betreffende het muntstatuut, artikel 4.
- Wetten op het normaal onderwijs geordend bij koninklijk besluit van 30 april 1957, art. 2 § 2 en 3 § 3.
- Wetten op het technisch onderwijs, geordend op 30 april 1957, art. 24 § 2.
- Wetten op het Middelbaar onderwijs, geordend op 30 april 1957, art. 7 § 3 en 66.
- Wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en van zijn financiering, artt. 1, 6, 7, 15 en 16.
- Wet van 12 juli 1957 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor de bedienden, artikelen 14 en 28.
- Koninklijk besluit van 20 augustus 1957, houdende coördinatie van de wetten op het lager onderwijs, artikelen 14, 24 en 59.
- Wetten op de dienstplicht, geordend bij koninklijk besluit van 2 september 1957, art. 10 § 1 en art. 66, gewijzigd bij de wet van 16 augustus 1958.
- Wet van 29 maart 1958 betreffende de bescherming van de bevolking tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren, artikel 9.
- Wet van 2 mei 1958 inzake douanen en accijnzen, artikel 1.
- Wet van 5 mei 1958 tot bevordering van de financiering van de voorraden van de steenkolenmijnen, artikel 12, ingevoegd door de wet van 17 juli 1959.
- Wet van 17 juli tot invoering en ordening van maatregelen ter bevordering van de economische expansie en de oprichting van nieuwe industrieën, de artikelen 1, lid 2, 2, 5 en 4 gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 14 februari 1961.
- Wet van 18 juli 1959 tot invoering van bijzondere maatregelen ter bestrijding van de economische en sociale moeilijkheden in sommige gewesten, de artikelen 1, 2, 7 en 8, gewijzigd door de wet van 14 febr. 1961 en 17.
- Wet van 28 maart 1960 betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, artikel 20.
- Wet van 1 april 1960 betreffende de diensten voor studie- en beroepsoriëntering en de psychosociale centra, artikelen 2 en 3.
- Wet van 27 mei 1960 tot bescherming tegen het misbruik van economische machtsposities, artikelen 3, 8, 16 en 27.
- Wet van 27 juni 1960 betreffende de schadeloosstelling van de werknemers die ontslagen worden bij sluiting van ondernemingen, artikelen 7, 9 en 13.
- Wet van 20 juli 1960 tot invoering van het geaarborgd weekloon, artikelen 17, 20 en 27.
- Wet van 1 augustus 1960 betreffende het vervoer van zaken met motorvoertuigen tegen vergoeding, artikel 6.
- Koninklijk besluit van 20 september 1960 tot coördinatie van de wetten op het zeevaartonderwijs, artikelen 14 en 16.
- Wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel, artikelen 18, 33, 52, 91 en 115.
- Wet van 15 februari 1961 houdende oprichting van een landbouwinvesteringsfonds, artikel 8.

— Wet van 11 juli 1961 betreffende onontbeerlijke veiligheidswaarborgen welke de machines, de onderdelen van machines, het materieel, de werktuigen, de toestellen en de recipienten moeten bieden, artikel 1.

— Wet van 16 november 1961 tot instelling van een Directorium voor de Kolennijverheid, art. 1, 2 en 7.

§ 2. — *Koninklijke besluiten genomen op grond van bijzondere machten.*

— Koninklijk besluit van 14 augustus 1933 (overdracht van bevoegdheid), artikel 1, gewijzigd bij kon. besluit nr. 87 van 30 november 1939.

— Koninklijk besluit nr. 120 van 27 februari 1935 waarbij een Nationale Maatschappij voor de Kleine Landeigendom wordt opgericht, artikelen 1, 8, 9 en 10bis.

— Koninklijk besluit van 14 oktober 1937 houdende vaststelling van een grensleeftijd voor elke persoon, bij koninklijk of ministerieel besluit benoemd in de instellingen, organismen of actiënvennootschappen van het moederland of de kolonie, die bij de wet of koninklijk besluit werden tot stand gebracht of opgericht, of waarin Rijk of Kolonie, krachtens de wet een concessie, een overeenkomst of statuten, vertegenwoordigd is, bekrachtigd door de wet van 16 juni 1947, artikelen 2 en 3.

— Koninklijk besluit van 22 oktober 1937 betreffende het Statuut van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, artikel 1, 3°.

— Koninklijk besluit nr. 3 van 20 mei 1939 houdende algemene inrichting van de passieve bescherming van de bevolking tegen luchtaanvallen, bekrachtigd door de wet van 16 juni 1947, artikel 47.

— Koninklijk besluit nr. 29 van 24 augustus 1939 betreffende het bedrijf, de inrichting en de bevoegdheid van de Nationale Bank van België, genomen ter uitvoering van de wet van 1 mei 1939, bekrachtigd door de wet van 16 juni 1947, artikel 24, gewijzigd bij de wet van 28 juli 1948.

— Koninklijk besluit nr. 64 van 30 november 1939 houdende het wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, bekrachtigd door de wet van 16 juni 1947, artikel 251.

— Koninklijk besluit nr. 87 van 30 november 1939 genomen ingevolge de aan de Koning bij de wet van 1 mei 1939 verleende machten en houdende wijziging van het koninklijk besluit van 14 augustus 1933, bekrachtigd door de wet van 16 juni 1947, artikel 1.

§ 3. *Koninklijke Besluiten.*

— Koninklijk besluit van 9 juli 1932 houdende op-richting van een raadgevend comité voor het onderzoek van voorstellen tot afneming van eretekens wegens onwaardigheid, artikel 3.

— Koninklijk besluit van 20 oktober 1933 betreffende het college der advocaten van de ministeriële departementen, artikel 2.

— Koninklijk besluit van 2 oktober 1937, Statuut van het Rijkspersoneel, artikel 18, tweede lid, d, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 12 maart 1948, en artikel 35, artikel 51, artikel 107bis, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 5 februari 1951, artikel 108. 2, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 1 september 1959, artikel 116.

— Koninklijk Besluit van 7 augustus 1939 betreffende het signalement en de bevordering van het rijkspersoneel, artikel 20a, gewijzigd bij koninklijk besluit van 24 juni 1953.

— Koninklijk besluit van 18 maart 1940 betreffende de afdanking van het rijkspersoneel wegens beroeps-ongeschiktheid, artikel 1.

— Besluit van de Regent van 30 april 1947 houdende vaststelling van het statuut van het tijdelijk personeel, artikel 5.

— Besluit van de Regent van 3 mei 1948 houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder in de door het statuut vastgelegde zin, tot rijksambtenaar kunnen benoemd worden de leden en de gewezen leden van het personeel der kolonie, de leden van de rechterlijke macht, van de Raad van State en van het Rekenhof, de militairen en het administratief personeel van de griffies, de parketten, van de Raad van State en van het Rekenhof, artikel 2 en 3.

— Koninklijk besluit van 16 februari 1953 houdende bezoldigingsregeling van het personeel der ministeries, artikel 5.

— Koninklijk besluit van 25 april 1956 tot vaststelling van het statuut der personeelsleden van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel, artikel 30.

— Koninklijk besluit van 17 augustus 1959 tot uitvoering van de wet van 17 juli 1959 tot invoering en ordening van maatregelen ter bevordering van de economische expansie en de oprichting van nieuwe industrieën, artikel 10, lid 3.

— Koninklijk besluit van 18 augustus 1959 tot uitvoering van de wet van 18 juli 1959 tot invoering van bijzondere maatregelen ter bestrijding van de economische en sociale moeilijkheden in sommige gewesten, artikel 9, derde lid 1.

— Koninklijk besluit van 16 september 1959 betreffende de organisatie van het wetenschapsbeleid, artikelen 22, 31 en 35.

— Koninklijk besluit van 16 september 1959 houdende statuut van de voorzitter, de secretaris-generaal en het personeel van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid, artikelen 1, 7, 8, 10, 11, 17, 18 en 20.

Prof. R. SENELLE.

(1) R. Senelle, Ministerraad, Administratief Lexicon, in herdruk.

(2) R. Urbain, La Fonction et les Services du Premier Ministre en Belgique 1958, Editions de la Librairie Encyclopédique, blz. 235 en vlg.

(3) Advies dd. 1 februari 1949 over een ontwerp van wet tot wijziging van het koninklijk besluit nr. 62, van 13 januari 1935, waarbij toelating wordt verleend tot het instellen van een economische reglementering van de voortbrenging en de verdeling, Parl. Doc., Kamer 1948-1949, nr. 251.

(4) Voor de begripsbepaling van de administratieve rechtshandeling zie: A.W. Vranckx, Administratieve Rechtshandelingen, Administratief Lexicon, Brugge, blz. 12.

(5) A.W. Vranckx, op. cit., nrs. 99 en 100.

(6) A. Buttgenbach, Manuel de Droit administratif, Lar-cier, 1959, nr. 619 bis.

R. Urbain, op. cit., blz. 98 en 99.

(7) Nopens de theoretische grondslag van deze zitting raadplege men: A. Mast, Machten, Administratief Lexicon, blz. 60 en 61; R. Urbain, op. cit., blz. 97 en vlg.; zie ook: P. Wigny, Droit administratif, nr. 193.

(8) P. Wigny, De la constitutionnalité et de l'opportunité de la création en Belgique de sous-secrétaires d'Etat, Institut belge des sciences administratives, session 1948-1949, blz. 131.

(9) Deze lijst werd opgemaakt aan de hand van de documentatie van het Coördinatiebureau bij de Raad van State.

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer — 6 februari 1961.

Voorzitter : M. Bayot, waarnemend voorzitter.

Raadsheer-verslaggever : N. de Bersaques.

Eerste Advocaat-generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Advocaat : Mr. Van Ryn.

1. **Schade uit onrechtmatige daad. — Verlies van een kans. — Schade. — Toepassing van art. 1382 B.W. — Recht op vergoeding.**
2. **Ongeoorloofd vervoer van personen. — Schadeloosstelling. — Verlies van een kans. — Geen monopolium van vervoer van N.M.B.S. — Zonder invloed.**

1. *Het verlies van een kans waarvan het slachtoffer mocht verwachten dat ze zich zou verwezenlijken, kan een schade veroorzaken waarvan men het herstel kan vorderen.*
2. *De omstandigheid dat de N.M.B.S. over geen monopolium beschikt, kan het verlies van elke kans van vervoer niet meebrengen doch enkel de vermindering van die kans, terwijl ook de omstandigheid dat het niet als zeker voorkomt dat al de wederrechtelijk vervoerde personen de trein zouden hebben genomen evenmin volstaat om elke schade uit te schakelen.*

N.M.B.S. t/ Devriendt Oscar.

Gelet op het bestreden vonnis in hoger beroep gewezen op 2 juni 1960 door de Correctionele Rechtbank te Brugge;

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1382 van het burgerlijk wetboek, en 97 van de Grondwet;

doordat het bestreden vonnis de vordering tot schadevergoeding van eiseres, toenmalige burgerlijke partij, niet gegrond verklaart om reden « dat voor zover door het plegen van zijn daad — waarvoor hij gestraft werd — verdachte een daad van onwettige mededinging heeft gesteld, niet bewezen is dat de schade waarvoor de burgerlijke partij vergoeding vordert, zeker en noodzakelijk door de daad van verdachte werd veroorzaakt; dat een daad van onwettige mededinging op zich zelf niet schadewekkend is; dat haar karakter van schadeverwekkende daad moet worden bewezen; dat niet bewezen is dat de schade waarvoor de burgerlijke partij vergoeding vordert, de winstderving zou vertegenwoordigen door haar ondergaan door de daad van de verdachte, en het zeker en noodzakelijk gevolg is van deze daad; dat de burgerlijke partij immers over geen vervoermonopolium beschikt; dat alhoewel de kinderen begeleid waren en overstapingen geen onoverkomelijke hinder vormen, het niet als zeker voorkomt dat de kinderen de trein zouden hebben genomen »;

dan wanneer: 1) het feit dat het niet als zeker voorkomt dat de kinderen de trein zouden genomen hebben, hetgeen inhoudt dat eiseres een kans op vervoer dezer kinderen verloren had, niet van aard is wettelijk de conclusie te rechtvaardigen dat de schade niet het zeker en noodzakelijk gevolg is van de vastgestelde daad van oneerlijke mededinging (schending van artikel 1382 van het burgerlijk wetboek);

2) minstens het niet mogelijk is uit te maken of het bestreden vonnis heeft willen beslissen ofwel dat de schade zelf niet bewezen is, ofwel dat er wel een kans verloren ging maar dat er geen oorzakelijk verband zou bestaan tussen deze schade en de daad van betichte, zodat deze motieven dubbelzinnig, tegenstrij-

dig en duister zijn (schending van artikel 97 van de Grondwet);

Overwegende eensdeels, dat het verlies van een kans waarop het slachtoffer vermocht te rekenen, een schade kan uitmaken, waarvan het herstel kon vorderen;

Overwegende anderdeels, dat wanneer zonder de fout, de schade niet had kunnen ontstaan, die schade als het zeker en noodzakelijk gevolg van die fout moet worden beschouwd;

Overwegende dat de schade, ten deze, door aanlegster ondergaan kon bestaan in het verlies van de kans waarop ze mocht rekenen dat de reizigers die verweerder op ongeoorloofde wijze vervoerd had de trein zouden hebben gebezigd;

Overwegende dat zo de feitenrechter kon nagaan of de door aanlegster aangehaalde kans om de reizigers te vervoeren als waarschijnlijk genoeg voorkwam om aanleiding te geven tot vergoeding, hij nagelaten heeft zulks te doen;

dat de omstandigheid dat aanlegster over geen monopolium van vervoer beschikt niet het verlies van elke kans van vervoer doch enkel de vermindering van die kans kon medebrengen;

dat de omstandigheid dat het niet als zeker voorkomt dat de kinderen de trein zouden hebben genomen evenmin volstaat om elke schade uit te schakelen, daar die schade insgelijks als zeker genoeg wordt beschouwd wanneer ze bestaat in het verlies van een kans waarop het slachtoffer mocht rekenen; dat de feitenrechter niet vaststelt dat de kans van aanlegster om minstens enige van die kinderen te vervoeren zo verweerder zulks niet had gedaan, uitgesloten was;

dat het middel in zover het de schending van artikel 1382 van het burgerlijk wetboek inroept dus gegrond is;

Om die redenen,

Verbreekt het bestreden vonnis doch enkel in zover het over de burgerlijke vordering uitspraak heeft gedaan;

Beveelt dat melding van onderhavig arrest zal worden gemaakt op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Veroordeelt verweerder tot de kosten;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de Correctionele Rechtbank te Kortrijk, wijzende in hoger beroep.

Gezegde kosten begroot tot de totale som van tweeduizend driehonderd F, waarvan driehonderd achtenzestig F. verschuldigd en duizend negenhonderd tweenderd F. betaald door aanlegster.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer — 12 december 1960.

Voorzitter : M. Giroul.

Raadsheer-verslaggever : M. Polet.

Advocaat-generaal : M. Delange.

Strafvordering. — Regelmatige en onregelmatige instelling van hoger beroep door verscheidene hoofdelijke (wettelijke) medeschuldenaren.

Bij wettelijke hoofdelijkheid bevrijdt het door een of meer hoofdelijke medeschuldenaren te bekwamer tijd ingesteld hoger beroep de andere hoofdelijke medeschuldenaars niet van het verval, dat zij opgelopen hebben door op onregelmatige wijze hoger beroep in te stellen.

Tellier en P.V.B.A. Tellier et Fils t/ Duwez.

Gelet op het bestreden vonnis, op 30 april 1960 in hoger beroep gewezen door de Correctionele Rechtbank te Charleroi;

Over de voorziening van Tellier en van de personenvennootschap met beperkte verantwoordelijkheid « Tellier et fils ».

In zover de voorziening gericht is tegen de beslissing gewezen over de burgerlijke vordering van Duwez tegen aanleggers :

Over het middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 1200, 1202, 1203, 1206, 1207, 2249 van het burgerlijk wetboek, 199, 203 van het wetboek van strafvordering, dit laatste artikel gewijzigd door artikel 2 van de wet van 31 mei 1955, en 7 van de wet van 1 mei 1849;

doordat de Correctionele rechtbank het door aanleggers ingestelde hoger beroep niet ontvankelijk verklaart;

dan wanneer aanleggers bij vonnis van de rechtbank van politie te Charleroi van 30 september 1959 hoofdelijk met de heer Larbalestrier en de « société des Tramways électriques du pays de Charleroi » veroordeeld waren tot betaling aan verweerster van de som van 5.875 frank, en dan wanneer Larbalestrier en de « Société des Tramways électriques du pays de Charleroi » hoger beroep ingesteld hadden in de door de wet bepaalde termijn van tien dagen :

Overwegende dat de heer Larbalestrier en de « société anonyme des Tramways électriques du pays de Charleroi » op 8 oktober 1959 hoger beroep ingesteld hebben tegen het in de zaak door de rechtbank van politie op 30 september 1959 gewezen vonnis; dat aanleggers hun verklaring tot beroep pas op 30 oktober 1959 ter griffie van de rechtbank van politie afgelegd hebben;

Overwegende dat het middel geen kritiek richt tegen de beslissing van het vonnis die verklaart dat aanleggers geen incidenteel hoger beroep mochten instellen;

Overwegende dat aanleggers betogen dat, aangezien het hoger beroep van een hoofdelijke medeschuldenaar aan de andere hoofdelijke schuldenaars ten goede komt, zij het recht hadden hun verklaring tot voorziening af te leggen na de verstrijking van de bij de wet gestelde termijnen;

Overwegende dat er ten deze uit het bestreden vonnis blijkt dat het geen hoofdelijkheid krachtens overeenkomst, doch een wettelijke hoofdelijkheid geldt;

Overwegende dat bij wettelijke hoofdelijkheid, het hoger beroep, dat te bekwaamere tijd door één of meer hoofdelijk medeschuldenaars ingesteld wordt, de andere hoofdelijke medeschuldenaars niet bevrijdt van het verval dat zij opgelopen hebben door op onregelmatige wijze hoger beroep in te stellen;

Overwegende dat de Correctionele Rechtbank, door te beslissen dat het op 30 oktober 1959 door aanleggers ingestelde hoger beroep niet ontvankelijk was, mitsdien de wet juist toegepast heeft;

Dat het middel naar recht faalt;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanleggers tot de kosten.

RAAD VAN STATE

6e Kamer. — 14 juli 1961.

Voorzitter : M. Vauthier.

Raadsheren : M. Declaire en Coyette.

Substituut-auditeur-generaal : M. Dumont.

Gemeenteraad. — Maatregel op grond van art. 127bis, 1, Gemeentewet. — Administratieve akte. — Machtsoverschrijding.

1. *Het K.B. dat de weigering behelst de bij toepassing van artikel 127bis, 1, Gemeentewet genomen beslissing goed te keuren, is een administratieve akte; de stad heeft er belang bij dat haar beslissing, ingeval zij wordt vernietigd, opnieuw voor onderzoek aan de toezichthoudende overheid wordt voorgelegd.*
2. *Uit niets blijkt dat de weigering van weddeverhoging van een adjunct-politiekommissaris, op basis van artikel 127bis, 1, Gemeentewet, door de gemeenteraad bepaald, dient beschouwd als een sanctie van soortgelijke aard als de in artikel 125 Gemeentewet bepaalde straffen; het bestreden K.B. is met machtsoverschrijding genomen.*

Stad Brussel t/ Belgische Staat (Minister van Binnenlandse Zaken).

Arrest nr. 8761.

Gezien het op 20 juni 1960 ingediende verzoekschrift, waarbij de Stad Brussel de nietigverklaring vordert van het bij brief van de gouverneur van 22 april 1960 ter kennis gebrachte koninklijk besluit van 23 maart 1960, dat weigert de beslissing van de gemeenteraad van Brussel van 23 november 1959 goed te keuren;

Overwegende dat de procureur-generaal op 6 november 1958 aan de burgemeester van Brussel heeft gevraagd, aan adjunct-politiekommissaris van politie X... een tuchtstraf van een maand schorsing met inhouding van wedde op te leggen; dat de burgemeester bij besluit van 19 december 1958 aan genoemde officier van politie de door de procureur-generaal gevorderde straf heeft opgelegd, wegens :

1. zijn geregeld omgang met een persoon, wier klaarblijkelijk zedelijk gedrag en strafbare activiteit hij kende;
2. het verzwijgen van het door die persoon gepleegde wanbedrijf, terwijl het zijn plicht was, dit bij de rechterlijke overheid aan te geven;

3. ernstige miskenning van de plichten en de waarheid van zijn ambt;

dat dit besluit op 10 februari 1960 door de provinciegouverneur goedgekeurd is overeenkomstig artikel 125, vierde lid, van de gemeentewet;

Overwegende dat de gemeenteraad, naar aanleiding van de jaarlijkse weddeverhoging van X..., op verslag van de hoofdpolitiekommissaris aan de burgemeester, na de betrokkene te hebben gehoord, op 23 november 1959 artikel 127bis, 1, van de gemeentewet op hem heeft toegepast door de volgende beslissing :

« Overwegende dat de heer adjunct-commissaris van politie X..., zijn ambt niet op bevestigende wijze vervult, en met name op 19 december 1958 gestraft is met een maand schorsing met inhouding van wedde;

.....
Besluit bij geheime stemming :

Aan de heer adjunct-commissaris van politie X...

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

wordt de verhoging van zijn wedde op 1 oktober 1959 ontzegd »;

Overwegende dat de Koning, door de bestreden akte, geweigerd heeft deze beslissing goed te keuren; dat hij zijn beslissing heeft gemotiveerd als volgt :

« Overwegende dat luidens deze bepaling (artikel 127bis, 1, van de gemeentewet) de tweejaarlijkse weddeverhoging aan de adjunct-commissaris die zijn taak niet naar behoren vervult kan worden onthouden mits goedkeuring van Onzentwege;

Overwegende dat voornoemde weigering slechts steunt op de tekortkomingen in de vervulling van zijn ambt waarvoor betrokkene, bij besluit van de burgemeester dd. 19 december 1958, door de gouverneur de 10 februari 1960 goedgekeurd, onder meer reeds met een schorsing van één maand werd gestraft;

Overwegende dat dezelfde feiten geen tweede administratieve sanctie kunnen rechtvaardigen en dat de schorsing, welke met het voorstel van de procureur-generaal overeenstemt, overigens volstaat »;

Overwegende dat verzoekster aanvoert dat deze beslissing met machtoverschrijding is genomen; dat zij doet gelden, dat de weigering om de wedde te verhogen geen sanctie in de zin van de wet is, dat die weigering een administratieve maatregel is, ontstaan uit het soevereine recht waarover het gemeentebestuur, behoudens beroep, beschikt om het gedrag en de handelwijze van zijn personeel te beoordelen;

Overwegende dat de tegenpartij betoogt, dat het beroep niet ontvankelijk is omdat de Stad er geen belang bij heeft, de nietigverklaring van de bestreden akte te vorderen; dat de gemeenteraadsbeslissing immers slechts uitwerking kan hebben indien de Koning ze heeft goedgekeurd, dat een vernietiging van de bestreden akte wel 's Konings weigering om de gemeenteraadsbeslissing goed te keuren ongedaan zou maken, maar uit zichzelf nog geen ontstaan zou geven aan de bij artikel 127bis, 1, van de gemeentewet vereiste positieve goedkeuringsakte, zonder welke de gemeenteraadsbeslissing geen uitwerking kan hebben;

Overwegende dat de tegenpartij nog doet gelden, dat het zeer de vraag is of het bestreden koninklijk besluit een vernietigbare akte is in de zin van artikel 9 van de wet houdende instelling van een Raad van State, dat de toezichthoudende overheid, die niet gehouden is binnen een bij de wet bepaalde termijn uitspraak te doen over de haar ter goedkeuring voorgelegde beslissing, zich tot in het oneindige van optreden kan onthouden en de beslissing hangende kan laten;

Ontvankelijkheid.

Overwegende dat het koninklijk besluit, waarbij de Koning uitdrukkelijk weigert, de bij toepassing van artikel 127bis, 1, van de gemeentewet genomen beslissing goed te keuren, een administratieve akte is; dat zij vernietigbaar is bij toepassing van artikel 9 van de wet van 23 december 1946; dat de Stad er belang bij heeft, dat haar beslissing, ingeval zij wordt vernietigd, opnieuw voor onderzoek aan de toezichthoudende overheid wordt voorgelegd;

Ten gronde.

Overwegende dat uit de gebruikte bewoordingen blijkt, dat het bestreden besluit in de in artikel 127bis, 1, bedoelde weigering van weddeverhoging een sanctie ziet, welke de gemeenteoverheid zou hebben opgelegd wegens een feit waardoor reeds een tuchtstraf was opgelegd bij toepassing van artikel 125, vierde lid;

Overwegende dat noch uit de tekst noch uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 18 oktober 1921 kan worden afgeleid, dat de wetgever de bedoeling zou hebben gehad, de weigering van weddeverhoging te beschouwen als een sanctie van soortgelijke aard als de in artikel 125 bepaalde straffen; dat zodanige maatregel slechts kan worden genomen op het tijdstip dat de periodieke verhoging moet worden toegekend, zodat hij niet zou kunnen worden toegepast bij een ernstige tekortkoming, die een onmiddellijke sanctie vereist, en dus hoegenaamd geen tuchtmaatregel zou zijn; dat die maatregel de gemeenteoverheid in de gelegenheid moet stellen, toezicht uit te oefenen over de wijze van dienen van haar personeel; dat de bestreden beslissing, door aan artikel 127bis, 1, een strekking te verbinden welke het niet heeft, op een onjuiste motivering steunt; dat zij met machtoverschrijding genomen is;

Besluit :

Artikel 1 : Het koninklijk besluit van 23 maart 1960, dat weigert de beslissing van 23 november 1959 goed te keuren, waarbij de gemeenteraad van Brussel aan adjunct-commissaris van politie X... zijn op 1 oktober 1959 vervallende weddeverhoging weigert, is vernietigd.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

16e Kamer. — 28 juni 1961.

Voorzitter : M. Schuermans.

Raadsheren : MM. Holvoet en Screvens.

O.M. : M. Smets, advocaat-generaal.

Advocaten : MM. Persoons en Tielemans
(loco Monchart).

Wegverkeer. — Verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen. — Vonnis in kracht van gewijsde gegaan wat de betichte betreft. — Beroep van de verzekeringsmaatschappij, vrijwillig tussenkomende partij. — Draagwijdte.

Het regelmatig beroep van de verzekeringsmaatschappij die vrijwillig tussengekomen is ingevolge artikel 9 der wet van 1 juli 1958 in de strafrechterlijke vervolgingen ingesteld op voet van artikel 418 en 420 S.W. lastens haar verzekerde is ontvankelijk, zelfs indien het vonnis in kracht van gewijsde is gegaan wat de betichte betreft.

Door dit beroep worden zowel de burgerlijke aansprakelijkheid van betichte als de belangrijkheid van de schade in herbespreking gesteld.

N.V. « Groep Josi & C^o » t/ Samain M. en cten.

Overwegende dat het beroep regelmatig is naar vorm en tijd;

Over de draagwijdte van het beroep :

Overwegende dat beroepster ter zake vrijwillig tussenkwam ingevolge art. 9 der wet van 1 juli 1956 in de strafrechterlijke vervolgingen ingesteld op voet van art. 418 en 420 van het Strafwetboek, lastens haar verzekerde De Neef B., bij dewelke de burgerlijke partijen Samain en consoorten zich aansloten;

dat betichte De Neef B. zich bij verstek liet veroordelen bij vonnis dd. 6 januari 1961, welk vonnis het hem ten laste gelegd gebrek aan vooruitzicht of voorzorg weerhield en hem verwees in een geldboete van 150 frank vermeerderd met 190 opcentiemen en aldus gebracht op 3.000 frank; geldboete, die bij gebrek aan betaling binnen de wettelijke termijn kan vervangen worden door een gevangenisstraf van één maand, en de burgerlijke partijen schadevergoeding toeweest, zonder medeaansprakelijkheid van hunnentwegen,

dat de tussenkomende N.V. Groep Josi te bekwaamer tijd beroep instelde tegen het vonnis, in hare voormelde hoedanigheid;

dat haar verzekerde, de betichte De Neef B. van zijn kant verzet deed tegen het verstekvonnis dd. 6 januari 1961, hetwelk echter wegens laattijdigheid niet ontvankelijk werd verklaard door een opvolgend vonnis dd. 17 maart 1961, met het gevolg dat de beschikkingen van het verstekvonnis thans — voor wat hem betreft — in kracht van gewijsde zijn gegaan;

Overwegende dat de burgerlijke partijen laatstgenoemd vonnis aan beroepster tegenstellen om te verhinderen dat de burgerlijke aansprakelijkheid van betichte in herbespreking zou worden gesteld en zich beroepen op het feit dat het verstekvonnis dienaangaande in kracht van gewijsde is getreden — dat zij alleen nog de belangrijkheid van de schade willen zien worden betwist;

dat beroepster van haar kant verwijst naar het betrekkelijk karakter van het gewijsde op burgerlijk gebied ten hare opzichte, hetwelk buiten haar om is ontstaan, spijs het door haar ingesteld beroep;

Overwegende dat te oordelen naar de beginselen van het gemeen recht, de stelling van beroepster verantwoord is, en het betrekkelijk karakter van het gewijsde dient te worden aanvaard;

Overwegende dat de burgerlijke partijen tot staving van hunne stelling zich beroepen op de geest en de tekst van de wet op de verplichte verzekering en name-lijk op artikel 6 dezer wet, waarbij een onbetwistbaar verhaal tegen de verzekerde betichte wordt gewaarborgd, op voet van de verzekering die hij aanging;

Overwegende dat vooreerst dient te worden aangestipt dat de burgerlijke partijen de logische gevolgtrekkingen van hetgeen zij voorhouden niet doordrijven, daar zij de herbespreking aanvaarden van het belang der schade, voor dewelke zij in geval van herleiding ten dele ongedekt zullen staan tegenover de verzekerde betichte;

dat waar naar de geest der wet van 1 juli 1956 wordt gewezen, het volstaat dat voorzeker in de eerste orde werd betracht, de rechten van de schadelijdende te waarborgen, doch tevens de geldelijke belangen van de verzekeraar niet werden veronachtzaamd;

dat zulks duidelijk tot uiting komt in artikel 9 dezer wet, waar de rechten van de verzekeraar eveneens worden gewaarborgd en toepassing gemaakt wordt, van het betrekkelijk karakter van het gewijsde (art. 9 al. 1) en waar uitdrukkelijk wordt voorzien dat een tussengekomen vonnis slechts tegenstelbaar is, bij zover de verzekeraar in het geding is tussengekomen of ter zake geroepen werd, dit tot voorkoming van bedrog tussen de verzekerde en de benadeelde ten nadele van de verzekeraar;

dat, ter zake de verzekeraar bij de rechtspleging op verzet, afzijdig is gebleven en deze rechtspleging ontstaan nadat het verstekvonnis reeds op beroep van de verzekeraar ondernomen werd, aan deze laatste niet tegenstelbaar is voor wat de beschikkingen aan-

gaat, bij dewelke de burgerlijke belangen zijn betrokken;

Overwegende dat in deze voorwaarden nog dient te worden nagegaan of de erga omnes vaststaande strafinbreuk van betichte in oorzakelijk verband staat met de ontstane schade — en de hoegrootheid van de schade bovendien dient te worden onderzocht;

Ten gronde :

Om deze beweegredenen,

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak en binnen de perken van het beroep,

Alle andere besluiten van de hand wijzende, als zijnde ongegrond;

Gezien artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald, alsook artikel 211 van het Wetboek van Strafvordering, ter zitting door de heer voorzitter aangeduid; daarenboven artikel 1351 van het Burgerlijk Wetboek, artikelen 6-9 van de wet van 1 juli 1956;

Ontvangt het beroep;

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer — 2 mei 1961.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. De Vreese en Vanparijs.

Advokaat-generaal : M. De Hoon.

Advokaten : Mrs. Wijffels (Antwerpen) en Standaert (Gent).

Aanleg. — **Vordering gemeenschappelijk ingesteld door elf verzekeringsmaatschappijen.** — **Voorwerp :** betaling der schadevergoeding aan hun enige verzekerde uitgekeerd. — **Subrogatie.** — **Titel :** verzekeringsovereenkomst houdende uitsluitend dekking door elke verzekeraar voor een vooraf bepaald aandeel in de schade. — **Titel verschillend voor elke verzekeraar.** — **Geen samentelling der gevorderde bedragen geoorloofd met het oog op het bepalen van de aanleg.** — **Aandeel van elke aanlegster beneden het peil van de laatste aanleg.** — **Beroep niet ontvankelijk « defectu summae ».**

De door elf verschillende verzekeringsmaatschappijen, bij één zelfde deurwaardersexploot, ingestelde vordering tot betaling van 46.771,25 frank, zijnde het totaal bedrag der vergoeding wegens schade, opgelopen bij zeevervoer, door hen uitgekeerd aan hun enige en zelfde verzekerde, in wiens rechten zij gesubrogeerd zijn, heeft als titel een verzekeringsovereenkomst, die noch ondeelbare, noch solidaire verbintenis tussen de verzekeringnemer en de gemeenschappelijk optredende verzekeraars teweegbrengt, doch enkel en uitsluitend een dekking door elke verzekeringsmaatschappij voor een vooraf bepaald aandeel in de schade.

Daar de verzekeraars geen schade lijden en er niet toe gerechtigd zijn schadeloosstelling te vorderen, doch enkel terugbetaling kunnen eisen van het aandeel in de door de verzekerde geleden schade dat zij metterdaad hebben gedekt, is dienvolgens de titel, waarop elk der aanlegsters in de gemeenschap

pelijk ingestelde vordering steunt, verschillend, terwijl de aan elke verzekeraar toekomende som geen deel uitmaakt van een der sommen waartoe de anderen gerechtigd zijn, noch van het geheel van die sommen.

Derhalve, valt de vordering uiteen in meerdere afzonderlijke eisen, en mogen de bedragen, waarop elk van de aanlegsters aanspraak kan maken, niet samengesteld worden tot bepaling van de aanleg.

Vermits, in verband met het totaal gevorderd bedrag en met het aandeel van elke aanlegster, geen van de eisen het peil van de laatste aanleg te boven gaat, is het hoger beroep tegen het vonnis, dat over zodanige vordering gewezen werd, niet ontvankelijk « defectu summae ».

« Provincial Insurance Cy Ltd », en tien andere verzekeringsmaatschappijen t/ « Rederij Thode Johs », te Hamburg.

Gezien de stukken, o.m. de uitgifte van het aangevochten vonnis, verleend door de Rechtbank van Koophandel te Gent op 5 maart 1959 ;

Overwegende dat het hoger beroep regelmatig is naar tijd en vorm ;

Overwegende dat de vordering uitgaat van elf verschillende verzekeringsmaatschappijen en strekt tot betaling van 46.771,25 F, bedrag dat overeenstemt met de schade opgelopen door de N.V. Etablissements Verstraete gedurende zeevervoer ; dat tevens vergoedende interesten gevorderd worden sedert 6 oktober 1957 en gerechtelijke interesten van de dagvaarding (18 maart 1958) af ;

dat de oorspronkelijke aanlegsters de vordering steunen op de vergoeding door hem van voormelde schade en op hun hiermee geopaard gaande subrogatie in de rechten van hun verzekerde ;

dat, naar luid van de overgelegde verzekeringspolis nr 156.254, de aanlegsters de schade van de N.V. Etablissements Verstraete dekten tot het bedrag van een voor elk bij voorbaat vastgesteld aandeel en dat zij blijkbaar elk enkel voor dat gedeelte in de vergoeding van de schade zijn tussengekomen (vgl. attest dd. 8 maart 1958 van de N.V. Ets. Verstraete) ;

dat de verzekeringsovereenkomst geen ondeelbare, noch solidaire verbintenis teweegbrengt tussen de verzekerde — de N.V. Etablissements Verstraete — en de gemeenschappelijk optredende verzekeraars, doch enkel en uitsluitend een dekking vanwege elke verzekeringsmaatschappij voor een vooraf bepaald aandeel in de schade (« jusqu'à concurrence de leurs souscriptions respectives ») ;

dat de verzekeraars geen schade lijden en niet gerechtigd zijn schadevergoeding te vorderen, doch enkel terugbetaling kunnen eisen van het aandeel in de door de verzekerde geleden schade dat zij metterdaad hebben gedekt ;

dat dienvolgens de titel, waarop elk van de aanlegsters steunt in de gemeenschappelijk gestelde vordering, verschillend is en dat de aan elke verzekeraar toekomende som geen deel uitmaakt van een van de sommen waartoe de andere gerechtigd zijn noch van het geheel van die sommen ;

dat de aanlegsters zulks overigens hebben beseft, vermits zij in de dagvaarding — en ook in de akte van beroep — het aandeel vermelden waarvoor zij optreden en dat zij opeisen ;

dat de omstandigheid, dat de aanlegsters betaling vragen van de gehele som van 46.771,25 F « aan... verzoeksters of aan een dezer... met dien verstande dat

de betaling in handen van een hunner bevrijdend zal zijn voor al de anderen en in de verhouding van Provinciaal Ins. 12,50% van 1/3 — London Ins. 17,50% van 1/3... », de eenheid van titel voor de gezamenlijke vordering niet verwezenlijkt, vermits de machtiging tot betaling van de totale som aan één van de aanlegsters vreemd is aan het rechtsfeit dat onmiddellijk de gerechtigheid tot vordering schraagt en enkel beantwoordt aan een tussen de aanlegsters getroffen processuele regeling tot gerede tenuitvoerlegging van de beoogde gerechtelijke uitspraak ;

Overwegende dat uit dit alles volgt dat de gemeenschappelijk gestelde vordering uiteenvalt in meerdere afzonderlijke eisen en dat de bedragen, waarop elk van de aanlegsters aanspraak maken kan, niet mogen samengeteld worden tot bepaling van de aanleg (art. 25 RV.) ;

dat, gelet op het totaal gevorderd bedrag en op het aandeel van elke aanlegster, geen van de eisen het peil van de laatste aanleg te boven gaat ;

dat dienvolgens het hoger beroep niet ontvankelijk is defectu summae ;

Om die redenen,

Het Hof,

wijzend op tegenspraak,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935 ;

Gehoord in openbare rechtszitting advocaat-generaal De Hoon in zijn eensluidend advies ;

Verklaart het hoger beroep niet ontvankelijk ;

Veroordeelt appellanten in de kosten van de aanleg.

Beveelt de afscheiding der kosten op het hoger beroep gevallen ten bate van Mr Dubois, pleitbezorger, die ter rechtszitting van heden bevestigd het grootste deel derzelfde te hebben voorgeschoten.

HOF VAN BEROEP TE GENT

5e Kamer. — 24 april 1961.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Vanparijs en De Clercq.

Advocaat-generaal : M. Dehoon.

Advokaten : Mrs. Moors (Gent), Lefère (Ieper) en Halsberghe (Menen).

1. Ongeval. — Slachtoffers. — Schadeloosstelling. — Vordering tegen de verantwoordelijke dader. — Samenvallende vordering tegen diens verzekeraar tot betaling aan de slachtoffers van de vergoeding verschuldigd aan de verzekerde. — Artikel 20, 9° Hypotheekwet. — Vordering tegen de verzekeraar na veroordeling van de verzekerde. — Ontvankelijkheid.

2. Verzekering. — Burgerlijke aansprakelijkheid. — Bedingen van de verzekeringspolis betreffende ongevallen veroorzaakt door een toestel, dat het in de polis aangeduide tijdelijk vervangt. — Verklaring.

1. De slachtoffers van een ongeval zijn ertoe gerechtigd, tegelijk met de verantwoordelijke dader, de verzekeraar te dagvaarden ten einde tegen de eerste de passende schadevergoeding te doen toewijzen en te horen verklaren tegen de andere dat de veroordeling van de verzekerde uitvoerbaar zal zijn op het bezit van laatstgenoemde bij de verzekeraar, alsmede dat de verzekeraar, tot zijn bevrijding, in hun handen zal dienen te betalen, deze vordering hangt samen

met de zeer bijzondere uitwerking van het voorrecht erkend door art. 20-9° der hypotheekwet (art. 1 - W.v. 24 mei 1937). Na de veroordeling van de voor het ongeval aansprakelijke, hebben de slachtoffers tegen de verzekeraar blijkbaar hetzelfde recht.

- 2) Wanneer een verzekeringspolis de burgerlijke aansprakelijkheid dekt van een persoon als bestuurder van een bepaalde bromfiets, en van om het even welk vreemd toestel, dat gedurende minder dan dertig achtereenvolgende dagen het aangeduid toestel, hetwelk onbeschikbaar zou zijn, zal vervangen, terwijl zelfde polis bedingt dat, wanneer het aangeduid toestel gedurende meer dan dertig dagen vervangen wordt, de verzekering slechts geldig is voor ongevallen veroorzaakt door het vervangend toestel, vanaf het ogenblik waarop per aangezekende brief aan de verzekeraar bericht gegeven werd van de wijziging van het risico, dient uit deze bedingen te worden afgeleid:

- 1°) dat elke bromfiets, die niet overeenstemt met de in de polis aangeduide, als vreemd toestel in aanmerking komt;
- 2°) dat, wanneer de verzekeringnemer een tweede bromfiets verwerft, zelf bezigt, tegelijk met het aangeduid toestel, of laat bezigen door een lid van zijn gezin, hij er niet toe verplicht is daarvan kennis te geven aan zijn verzekeraar;
- 3°) dat elke vervangingsperiode op zichzelf moet beschouwd worden, en dat, om uit te maken of de verzekering geldig is voor een bepaald ongeval veroorzaakt met een vervangingstoestel, enkel dient te worden nagegaan of, op het ogenblik van het schadegeval, de lopende vervanging van de onbeschikbaar geworden aangeduide bromfiets reeds dertig achtereenvolgende dagen duurde.

N.V. «La Royale Belge» t./
Wijffels, Noëlla en consorten Verstraete,
en de N.V. Verzekeringsmaatschappij Zürich

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten;

Gezien de stukken, o.m. de uitgifte van het aangevochten vonnis verleend door de Rechtbank van eerste aanleg te Ieper op 4 mei 1960;

Overwegende dat het hoger beroep tijdig werd ingesteld en, evenals het incidenteel beroep, naar de vorm regelmatig is;

1) Overwegende dat de eisen van geïntimeerden Verstraete Remi en Devriendt Marguerite, zelfs indien men zou aannemen dat elk van hen op een eigen, afzonderlijke titel steunt en dat het gehele geschil niet ondeelbaar is, boven het peil van de laatste aanleg uitgaan omdat, benevens de hoofdsom van 25.000 F, vergoedende interesten gevraagd worden waarvan de oorzaak ouder is dan elk van de eisen;

2) Overwegende dat de oorspronkelijke aanleggers, thans geïntimeerden, op grond van de definitieve veroordeling van Fieuw Jules tot betaling van schadevergoeding uit hoofde van een ongeval, op basis van de verzekering van de burgerlijke aansprakelijkheid van de veroordeelde door appellante en omdat zij als schuldeisers van de aansprakelijk gestelde gerechtigd waren «de rechten en voordelen van deze laatste uit te oefenen» tegen de verzekeraar, de uitkering van de gerechtelijk toegekende schadevergoeding eisen tegen laatstgenoemde;

dat zij niets meer opeisen dan hetgeen volgens hem door de verzekeraar aan hun schuldenaar verschuldigd is en ten gronde de betwisting hebben aangeaan op de middelen en excepties die de verzekeraar tegen de verzekerde meende te kunnen opwerpen;

Overwegende dat hun vordering dan ook niet gekenmerkt is als een «rechtstreekse» vordering tegen de verzekeraar, ook niet al vragen zij betaling in hun handen van de sommen die laatstgenoemde aan de verantwoordelijke voor het ongeval verschuldigd is;

dat zulks inderdaad samenhangt met de zeer bijzondere uitwerking van het voorrecht erkend door artikel 20, 9° van de hypotheekwet (vgl. De Page, III, nummer 199bis);

dat de slachtoffers van een ongeval gerechtigd zijn tegelijk met de verantwoordelijke auteur de verzekeraar te dagvaarden ten einde tegen de eerste de passende schadevergoeding te doen toewijzen en te horen verklaren tegen de andere dat de veroordeling van de verzekerde uitvoerbaar zijn zal op het bezit van laatstgenoemde bij de verzekeraar en dat de verzekeraar tot zijn bevrijding in hun handen zal dienen te betalen (vgl. Cass. 18 oktober 1945, Pas. 1945, I, 244, advies O.M.); dat de slachtoffers blijkbaar na de veroordeling van de voor het ongeval verantwoordelijke hetzelfde recht hebben tegen de verzekeraar; dat de onderhavige vordering, al kan zij in bewoordingen enigszins anders uitgedrukt zijn, wezenlijk dezelfde aanspraak tegen de verzekeraar laat gelden;

Overwegende dat appellante dienvolgens ten onrecht de ontvankelijkheid van de ingestelde vordering betwist;

3) Overwegende dat appellante, ingevolge de polis nummer 6742454, de burgerlijke aansprakelijkheid van Fieuw dekte als bestuurder van een bromfiets «Victoria», framenummer 48685, en van «om het even welk vreemd toestel dat gedurende minder dan dertig achtereenvolgende dagen het aangeduid toestel, hetwelk onbeschikbaar zou zijn, zal vervangen» (titel I, art. 1, B, 1°); dat verder bedongen werd: «wanneer het aangeduid toestel gedurende meer dan dertig dagen vervangen wordt, is de verzekering slechts geldig, voor ongevallen veroorzaakt door het vervangend toestel, vanaf het ogenblik waarop er per aangezekende brief aan La Royale Belge bericht werd gegeven van de wijziging van het risico... (eodem loco art. 4);

Overwegende dat Fieuw op het ogenblik van het ongeval niet de aangeduide bromfiets «Victoria» bereed, maar een toestel «Flandria», waarvan geïntimeerden voorhouden dat het alsdan sedert een paar dagen diende ter vervanging van de «Victoria»; dat de eerste rechter daaromtrent bewijs en tegenbewijs toeliet met alle rechtsmiddelen;

Overwegende dat in de verzekeringsovereenkomst niet bedongen werd dat het vervangend toestel een «toevallig» vervangingstuig moest zijn; dat integendeel uitdrukkelijk werd bepaald dat «om het even welk» vreemd toestel tot vervanging mocht dienen; dat de eerste rechter met reden aannam dat *elke* bromfiets, die niet overeenstemt met de in de polis aangeduide, als «vreemd toestel» in aanmerking komt;

dat de polis aan de verzekeringnemer niet oplegt, wanneer hij een tweede bromfiets verwerft, zelf gebruikt — tegelijk met het aangeduid toestel — of laat gebruiken door een lid van zijn gezin, daarvan kennis te geven aan zijn verzekeraar; dat geen geheel of gedeeltelijk verval van verzekering werd voorzien voor het geval de verzekeringnemer ooit, sedert het afsluiten van de polis gedurende meer dan dertig dagen vóór de datum van een ongeval een andere bromfiets dan de aangeduide zou gebruikt hebben zonder kennisgeving aan appellante;

dat uit de samengevoegde artikelen 1 en 4 van de

polis dient afgeleid te worden dat elke vervangingsperiode op zichzelf moet beschouwd worden en dat, om uit te maken of de verzekering geldig is voor een bepaald ongeval veroorzaakt met een vervangingsstoestel, enkel dient nagegaan te worden, of op het ogenblik van het schadegeval de lopende vervanging van de onbeschikbaar geworden aangeduide bromfiets reeds dertig achtereenvolgende dagen duurde; dat anders de in art. I, b, 1° algemeen gestelde waarborg haar betekenis zou verliezen en daarenboven artikel 4 verschillend zou geformuleerd geweest zijn bv. door als volgt te beginnen: «indien het aangeduid toestel in de loop van de verzekering ooit gedurende meer dan dertig dagen vervangen werd, dan is de verzekering slechts geldig... enz.»;

Overwegende dat de door appellante ingeroepen omstandigheden — o.m. dat Fieuw de bromfiets «Flandria», vóór de vervangingsperiode waarin onderwerptelijk ongeval zich voordeed, reeds jaren bezat en gelijktijdig of alternatief met de bromfiets «Victoria» zou gebruikt hebben — dan ook volkomen ontoereikend zijn, vermits zij niet zouden beletten dat het toestel «Flandria» als vreemd toestel, op het ogenblik van het ongeval metterdaad kan gediend hebben tot vervanging van de onbeschikbaar geworden «Victoria» en dat deze vervanging alsdan nog minder lang duurde dan dertig achtereenvolgende dagen;

Overwegende dat appellante, ingevolge de bepalingen van artt. I, B, 1° en van 4 van de polis, voldoende gewapend is tegen misbruik vanwege de verzekeringnemer, daar hij moet bewijzen ofwel dat de lopende vervanging minder bedraagt dan dertig achtereenvolgende dagen ofwel dat hij de vereiste kennisgeving deed aan de verzekeraar;

Overwegende dat het feit, waarvan de eerste rechter het bewijs toeliet, geen gewag maakt van de duur van de vervanging, terwijl zulks nochtans belangrijk is ten aanzien van de toepassing van artt. I, b, 1° en 4 van de polis;

dat anderzijds dat feit, zoals in het aangevochten vonnis omschreven werd, te weinig concreet is en eerder een uiteenzetting uitmaakt van voorwaarden waaraan de vervanging dient te beantwoorden volgens de bedingen van de polis;

dat geïntimeerden vorderen zeer concrete feitelijke omstandigheden te mogen bewijzen ter vervanging van de meer vage en algemene gegevens; dat de door hen omschreven omstandigheden van die aard zijn dat zij beslissend kunnen zijn tot de volledige beslechting van de betwisting;

dat het dan ook vereist is de feiten, waarvan bewijs en tegenbewijs toegelaten wordt, te omschrijven zoals hierna zal bepaald worden;

Overwegende dat appellante akte vraagt van haar verklaring dat zij nader ten gronde wenst te concluderen over de door geïntimeerden gevorderde bedragen; dat zij na de toegelaten bewijsoverlevering alle gelegenheid zal hebben de passende betwistingen naar voor te brengen, terwijl thans dergelijke betwistingen voorbarig zouden zijn;

Om die redenen,

het Hof,
wijzend op tegenspraak,
Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;
Gehoord in openbare terechtzitting advocaat-generaal De Hoon in zijn meestendeels eensluidend advies;
alle andere of tegenstrijdige besluiten als niet gegrond verwerpend, verklaart partijen ontvankelijk in hun hoofdberoep en incidenteel beroep; verwerpt

beiden als ongegrond, behalve ten aanzien van de omschrijving van de feiten waarvoor bewijs en tegenbewijs toegelaten werd;

Bevestigt dienvolgens het aangevochten vonnis in al zijn beschikkingen mits deze wijziging dat bewijs en tegenbewijs toegelaten zijn door alle rechtsmiddelen over de volgende feiten:

«de aangeduide bromfiets «Victoria» was defekt sedert de avond van zaterdag, 24 maart 1956, en kon niet meer gangvaardig gemaakt worden; de pedaleur ging nog, doch de motor weigerde aan te slaan; Fieuw Jules zou op maandag, 26 maart 1956, zeer vroeg in de morgen toezicht oefenen op het metselwerk uitgevoerd op de hoeve Werbrouck te Oostnieuwkerke, Roeselaresteenweg, 86a; hij nam alsdan de bromfiets «Flandria» en begaf zich naar het werk; na een eerste toezicht op de hoeve Werbrouck, kwam hij in botsing met het slachtoffer, Verstraete Willy; op maandag 26 maart stelde de hersteller vast dat de motor van de «Victoria» moest nagezien en gekuist worden en dat nl. de bougies dienden vervangen te worden»;

Verleent akte aan appellante van haar voorbehoud nader de concluderen ten gronde over de gevorderde bedragen;

Verwijst appellante in 9/10 van de kosten van de aanleg, veroordeelt geïntimeerden tot het overige 1/10 van die kosten;

Wijst de zaak terug naar de rechtbank van eerste aanleg te Ieper anders samengesteld.

Beveelt de afscheiding der kosten op het hoger beroep gevallen ten bate van Mr. Dubois, pleitbezorger; die ter terechtzitting van heden bevestigt het grootste deel derzelfde te hebben voorgesloten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUSSEL

2e Kamer. — 21 juni 1961.

Voorzitter: M. Petit.

Rechters: M.M. Mahillon en Delva.

Advokaten: Mrs. Van Win en Van Leynseele.

Onrechtmatige daad. — Mededeling door Belgische politiediensten van identificatiefoto's van verdachte personen aan Interpol en publicatie van deze foto's in buitenlandse pers. — Geen aansprakelijkheid van politieofficier, die de betreffende foto's gemaakt heeft, en van de Belgische Staat.

Het overmaken door de Belgische politiediensten aan vreemde politieoverheden, in casu via Interpol aan de Braziliaanse politie, van identificatiefoto's betreffende verdachte personen, die ze aan de pers mededelen, is op zichzelf een normale, geoorloofde handeling, die de openbare veiligheid in de betrokken landen ten goede komt. Ook wanneer de gedaagde politieofficier — die de betreffende foto's gemaakt heeft — deze voorschriften verkeerd of foutief zou hebben uitgevoerd, hetgeen niet bewezen is, zou eiser geen aanspraak op schadevergoeding kunnen maken daar zijn handelen de opsporing en ontdekking van de wettelijke waarheid tot voorwerp had. Aan de Staat kan niet het verwijt worden gericht aan Interpol geen onderrichtingen te hebben verstrekt om de doorgegeven inlichtingen niet mede te delen aan zekere vreemde politieoverheden, die op het gebied van discretie en geheimhouding geen voldoende waarborgen bieden. Vooreerst zijn de

Rechtbanken niet bevoegd om de gepastheid en/of de draagwijdte van politiemaatregelen te beoordelen van het ogenblik af, dat deze maatregelen binnen de perken der wettelijkheid worden getroffen. Dergelijke onderrichtingen zouden overigens neerkomen op het formuleren van een deontologische regel, die door alle politieoverheden is aanvaard en naar best vermogen wordt toegepast.

De fout, die alleen de middellijke oorzaak van de gestelde schade is, brengt de aansprakelijkheid van de veroorzaker ervan slechts mede, indien tussen fout en schade een noodzakelijkheidsverband aanwezig is.

J. Fachler t/ Boddaert en Belgische Staat
(Minister van Justitie).

I. De Feiten :

Overwegende dat de vordering strekt tot schade-loosstelling ingevolge het ongeoorloofde publiceren in het op 25 juni 1955 verschenen dagblad «Diario da Noite» van gerechtelijke identificatiefoto's de persoon van aanlegger voorstellend, onder de door aanlegger als eervol bestempelde titels «Algemene alarmkreet van Interpol aan Zuid-Amerika», «Internationale smokkelaars verhandelen diamanten in Brazilië»;

Overwegende dat het vaststaat dat de kwestieuze foto's door toedoen van eerste verweerder, in zijn hoedanigheid van commissaris bij de gerechtelijke opdrachten te Antwerpen, regelmatigwerijze werden genomen tijdens een ten laste van aanlegster ingesteld strafrechtelijk onderzoek, dat op 20 april 1955 met een bevel van niet vervolging werd besloten;

dat dezelfde identificatiefoto's via Interpol o.m. aan de Braziliaanse gerechtelijke overheden werden doorgezonden overeenkomstig de met deze internationale politieorganisatie afgesloten akkoorden;

Overwegende dat de materialiteit van de foutieve onbescheidenheid, die aan onderhavige vordering ten grondslag ligt, niet wordt betwist;

dat aanlegger deze onbescheidenheid aan verweerders niet ten laste legt, maar verweerders niettemin voor het plegen ervan en de daaruit voor hem voortvloeiende schade aansprakelijk stelt :

II. Wat eerste verweerder betreft :

Overwegende dat aanlegger niet bewijst dat eerste verweerder aan Interpol, of onder de dekmantel van deze organisatie, rechtstreeks aan de Braziliaanse politieoverheid de bewuste foto's zou hebben medegedeeld;

Overwegende dat anderzijds niet kan worden betwist dat het overmaken door de Belgische politiediensten aan vreemde politieoverheden van identificatiefoto's betreffende verdachte personen, op zichzelf een normale geoorloofde handeling is, die de openbare veiligheid in de betrokken landen ten goede komt;

Overwegende trouwens dat in weerwil van het ten ontlaste van aanlegger verleende bevelschrift van niet-vervolging, het strafrechtelijk onderzoek waarin hij betrokken was, een aantal gegevens behelsde die de Belgische gerechtelijke politie er moest toe aanzetten, de aandacht van Interpol en van de vreemde politieoverheden op zijn persoon en zijn levenswandel te vestigen;

Overwegende derhalve dat zelfs al had eerste verweerder de hier vigerende voorschriften verkeerd of foutief uitgevoerd — quod non — zijn optreden ook in

die veronderstelling geen aanleiding zou hebben gegeven tot schadevergoeding indien, zoals in casu, de bewuste handelingen de opsporing en de ontdekking van de wettelijke waarheid tot voorwerp hadden (zie Cyr. Cambier, De la responsabilité de la puissance publique et de ses agents, p. 350 e.s. et p. 373);

dat, ter zake, het mededelen van inlichtingen en/of identificatiefoto's aan de gerechtelijke overheden der bij Interpol aangesloten lidstaten geen ander doel heeft dan het opsporen en ontdekken van misdadigers en overtreders der bestaande strafwetten;

Overwegende dat in geen geval eender welke fout in hoofde van eerste verweerder bewezen is, waardoor hetzij zijn persoonlijke aansprakelijkheid (art. 1382) hetzij die van tweede verweerder (rechtstreeks op grond van art. 1382 of onrechtstreeks, op grond van art. 1384 — 3°) in het gedrang komt;

III. Wat tweede verweerder betreft :

Overwegende dat aanlegger tweede verweerder het verwijt maakt te hebben verzuimd aan Interpol de nodige onderrichtingen te laten verstrekken, met het oog op het voorkomen van de hier aangeklaagde fout, en meer bepaald door het mededelen van dergelijke strikt-vertrouwelijke foto's te doen ontzeggen aan zekere vreemde politieoverheden die op het gebied van discretie en geheimhouding geen voldoende waarborgen bieden;

Overwegende vooreerst dat de rechtbanken niet bevoegd zijn om de gepastheid en/of de draagwijdte van de politiemaatregelen te beoordelen, van het ogenblik af dat deze maatregelen binnen de perken der wettelijkheid werden getroffen (zie o.m. Cassatie, 17 december 1953, Pas. 1954-I-315);

Overwegende, ten overvloede, dat niets toelaat a priori de omkoopbaarheid of nalatigheid van bepaalde politieoverheden — in concreto de Braziliaanse — te veronderstellen;

Dat bovendien de door aanlegger onmisbaar-geachte instructies hier bezwaarlijk van doorslaande aard zouden zijn geweest, vermits alle gerechtelijke opsporingsdiensten uiteraard, ter wille van het beroepsgeheim, bij het overseinen en mededelen van zulke vertrouwelijke inlichtingen en bescheiden tot de grootste omzichtigheid en de strengste geheimhouding zijn genoopt;

Dat dergelijke inlichtingen er slechts zouden op neerkomen een deontologische stelregel onder woorden te brengen die impliciet door alle politieoverheden wordt beleden en naar best vermogen toegepast;

Dat men trouwens ten onrechte tot de onbetrouwbaarheid van een bepaald politieapparaat zou besluiten, voortgaande op het enkele feit dat ergens in een van zijn diensten een onbescheidenheid werd bedreven;

Overwegende ten slotte dat niets de veronderstelling wettigt dat het vermeende verzuim de onmiddellijke en rechtstreekse oorzaak zou zijn van de opgelopen schade, dan wanneer integendeel alles erop wijst dat de aangeklaagde feiten (mededelen van identiteitsfoto's aan de pers) door de Braziliaanse gerechtelijke diensten werden gepleegd;

Overwegende dat in de gegeven omstandigheden de aansprakelijkheid van tweede verweerder evenmin kan worden weerhouden, vermits de fout — in zover deze hier bestaat, quod non — die slechts de middellijke oorzaak is van de berokkende schade, de aansprakelijkheid van de dader eerst gaande maakt, indien een noodzakelijkheidsverband tussen fout en schade aanwezig blijkt, wat in specie zeker niet het geval is (zie Cassatie 2 september 1960, Pas. 1961, I, 3);

Overwegende dat bijgevolg noch eerste noch tweede verweerder aansprakelijk kan worden gesteld voor het publiceren van aanleggers identificatiefoto's in de «Diario da Noite» en voor de aldaar voorkomende uitlatingen;

Om deze redenen :

De Rechtbank :

Gelet op artikels 4, 37, 40 en 41 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Rechtdoende op tegenspraak;

Alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzend;

Verklaart de vordering ontvankelijk doch ongegrond, in zover ze tegen eerste verweerder werd ingesteld;

Verklaart zich onbevoegd om kennis te nemen van de vordering in zover ze strekt tot beoordeling van de gepastheid der door tweede verweerder binnen de wettelijke perken aan Interpol medegedeelde onder-richtingen en inlichtingen;

Verklaart de vordering, wat tweede verweerder be- treft, voor het overige en voor zoveel nodig ontvan- kelijk doch ongegrond;

Verwijst aanlegger in de kosten.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN

26 juni 1961.

Voorzitter : M. Croonen.

Rechters : M.M. Kiekens en Wuyts (plaatsvervangend rechter).

Advokaten : Mr. A. Debergh loco E. Ooms en I. De Greef.

1. **Huur van handelshuizen. — Wet van 30 april 1951. — Dwingend recht. — Geldigheid van afwijkende be- dingen in huurovereenkomst. — Voorwaarden. — Opzegging. — Beding strijdig met bepalingen van artikel 3 der wet van 30 april 1951. — Nietigheid. — Karakter.**
2. **Huur van handelshuizen. — Beding strijdig met arti- kel 3 der wet van 30 april 1951. — Recht van de huurder de nietigheid ervan in te roepen. — Afstand van dit recht. — Voorwaarden.**

1. *De bepalingen van de wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten met het oog op de be- scherming van het handelsfonds zijn van dwingend recht zodat het partijen niet toegelaten is in de tussen hen gesloten huurovereenkomst andersluiden- de bepalingen in te lassen, tenzij de wet hun dit recht uitdrukkelijk of impliciet toekent.*

Een in een handelshuurovereenkomst opgenomen beding dat aan ieder der partijen het recht toekent aan de huurovereenkomst een einde te stellen bij het verstrijken van het zesde en negende jaar op voorwaarde dat de andere partij verwittigd worde bij middel van een aangetekend schrijven te ver- zenden drie maanden vóór het verstrijken van het zesde of negende jaar is in strijd met de bepalingen van artikel 3 der wet van 30 april 1951 voornoemd. Dergelijk beding is nietig.

Deze nietigheid is een betrekkelijke nietigheid wijl het ter zake gaat om wetsbepalingen die weliswaar van dwingend recht zijn, doch enkel ter bescherming van private belangen werden uitgevaardigd.

2. *De huurder kan dan ook afzien van het recht de nietigheid van dergelijk beding in te roepen, doch die afstand kan slechts geschieden nadat het recht van de huurder om zich te beroepen op de dwingende wetsbepalingen, die geschonden werden, ontstaan is.*

Een dergelijke afstand kan niet afgeleid worden uit het eenvoudige feit dat de huurder de huur- overeenkomst, die het aangevochten beding inhoudt, ondertekende, zelfs al werd de tekst ervan door hem opgesteld, noch uit het feit dat hij dezelfde overeen- komst uitvoerde voor wat de andere bedingen ervan betreft.

N.V. Voormalige Brouwerij De Jonghe-Erix t/
Fleerackers-De Nil.

Aangezien beroepster bij geregistreerd exploit van 6 mei 1960 van deurwaarder Heremans te Mechelen, in beroep komt tegen een vonnis op 7 april 1960 tegen- sprekelijk tussen partijen geveld door de heer Vrede- rechter van het kanton Puurs, waarbij een huuropzeg door oorspronkelijke aanleggers, huidige beroepenen ge- geven bij aangetekend schrijven dd. 5 oktober 1959, geldig en van waarde wordt verklaard en dienvolgens de verweerster, huidige beroepster, veroordeeld wordt de gehuurde lokalen in de eigendom gelegen te Puurs Stationstraat 46 te ontruimen of te doen ontruimen met al wat er zich bevindt tegen 15 april 1960, en bij ge- breke dit te doen, aanlegger gemachtigd wordt dit te doen door alle middelen, desnoods door de open- bare macht en huidige beroepster veroordeeld wordt tot de kosten van het geding, partijen gemachtigd wor- den binnen de 8 dagen in der minne tot het opstellen van tegensprekelijk schadestaat over te gaan en bij gebreke van accoord de heer Talboom, meetkundige schatter te Willebroek, benoemd wordt met als op- dracht na het verstrijken van de 8 dagen de plaatsen te bezoeken, te beschrijven, en de locatieve schade vast te stellen, alsmede de duur der eventuele herstel- lingen en der onbeschikbaarheid, om na neerlegging van zijn verslag te vonnissen als naar recht, kosten hier- omtrent voorbehouden, en het vonnis uitvoerbaar wordt verklaard bij voorraad ondanks elk verhaal en zonder borg en aan eiser akte gegeven wordt dat hij het geding op meer dan tweeduizend frank, schat om te voldoen aan de wetten op de aanleg en de bevoegd- heid;

Aangezien dit vonnis volledig de door huidige beroe- penen, oorspronkelijke aanleggers, gestelde vordering toekent op de datum der ontruiming na die gevorderd werd tegen 1 april 1960;

Aangezien het beroep regelmatig en tijdig werd in- gesteld en de ontvankelijkheid ervan niet wordt be- twist;

Gezien het in regelmatige vorm voorgebracht vonnis waartegen beroep;

Aangezien beroepster aan de Rechtbank vraagt het beroep ontvankelijk te verklaren en gegrond mits- dien het vonnis a quo te vernietigen en opnieuw recht doende beroepenen af te wijzen van hun oorspronkelijke vordering en hen te veroordelen tot de kosten ervan, zo tot die van eerste aanleg als van beroep;

Aangezien beroepenen aan de Rechtbank vragen het beroep ontvankelijk doch ongegrond te verklaren, be- roepster ervan af te wijzen en haar te veroordelen tot de kosten, het vonnis waartegen beroep in alle be- schikkingen te bevestigen.

Aangezien het ter zake gaat om een handelshuur, hetgeen niet betwist wordt;

Aangezien het inderdaad gaat om een huurovereenkomst betreffende lokalen bestemd tot het drijven van een kleine handel, namelijk het uitbaten van een herberg zoals uitdrukkelijk vermeld is in de geschreven en geboekte huurovereenkomst dd. 15 februari 1954 in drie exemplaren opgesteld en waarbij beroepen het kwestieuze eigendom verhuurden aan beroepster;

Aangezien artikel 2 dezer huurovereenkomst vermeldt « de verhuring geschiedt voor een tijdvak van zes of negen opeenvolgende jaren, aanvang nemend op 1 april 1954. Ieder der partijen heeft het recht een einde te stellen aan de huur na het verstrijken van het zesde of negende jaar op voorwaarde dat zij de andere partij verwittigt per aanbevolen brief drie maanden op voorhand... »;

Aangezien bij aangetekende brief, gedagtekend Puurs 5 oktober 1959, en aangetekend verzonden op 6-10-1959, eerste beroepene huuropzeg gaf aan beroepster ten einde een einde te stellen aan de huur en dit op 1 april 1960;

Aangezien beroepster bij schrijven van 17 oktober 1959, dezelfde dag aangetekend verzonden aan eerste beroepene liet weten dat zij voornemens was de wettelijke huurtermijn tot op 1 april 1963 uit te doen, zich hierbij beroepend op de wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten;

Aangezien de clause van het huurcontract waarin gezegd wordt « ieder der partijen heeft het recht een einde te stellen aan de huur na het verstrijken van het zesde of het negende jaar op voorwaarde dat zij de andere partij verwittigt per aanbevolen brief drie maanden op voorhand » in strijd is met artikel 3 der wet van 30 april 1951 op de handelshuurovereenkomsten, dat dwingend de duurtijd der handelshuurovereenkomsten en de voorwaarden en formaliteiten der opzeggingen regelt;

Aangezien inderdaad de bepalingen van de wet van 30 april 1959 op de handelshuurovereenkomsten van dwingend recht zijn en de partijen daar van niet mogen afwijken, tenzij dat recht hun uitdrukkelijk en impliciet is toegekend, (Verb. 23.4.1953 R.W. 1953-54, 477; Verbr. 10.6.1954, RW 1954-55, 1049). Paternostre Baux Commerciaux nr 40 p. 66 en v.) en dan slechts in de mate en volgens de formaliteiten waarin die wet die afwijkingen uitdrukkelijk of impliciet toelaat;

Aangezien naar luid van artikel 3 lid der wet van 30 april 1951 de duur van een handelshuur niet korter mag zijn dan negen jaar, doch hierop uitdrukkelijk uitzonderingen voorziet die echter zeer streng en stipt bepaald en omschreven zijn zodat wat betreft een vroegere beëindiging van het contract door opzeg vanwege de verhuurder deze slechts mogelijk is in een van de volgende hiernavermelde gevallen: 1) mogelijkheid voor de partijen om op ieder ogenblik een einde te stellen aan de handelshuur, op voorwaarde dat hun accoord desbetreffend vastgesteld wordt in een authentieke akte of door een verklaring voor de rechter afgelegd;

2) het huurcontract kan de verhuurder machtigen de huur op te zeggen bij het verstrijken van het derde, en het zesde jaar doch deze opzet is dan uitdrukkelijk door de wet onderworpen aan de volgende voorwaarden;

a) mits een opzeggingstermijn van één jaar bij deurwaardersexploot of aangetekende brief; b) met het oog op het zelf uitbaten van een handel in het verhuurde goed door de verhuurder of om de werkelijke exploitatie er van toe te laten door bepaalde in het artikel 3 lid 5 opgesomde personen, hetgeen meebrengt dat de verhuurder evictievergoeding zal verschuldigd zijn lui-

dens artikel 26 der wet van 30 april 1951 in de gevallen en de modaliteiten voorzien bij artikels 25 en 27 der wet;

Aangezien die voorwaarden en formaliteiten niet werden vervuld in casu en beroepster, huurster derhalve zich hoe dan ook kan en mag beroepen op het dwingend recht van artikel 3 der wet van 30 april 1951;

Aangezien weliswaar — vermits het enkel om dwingend recht gaat ter bescherming van private belangen — de huurster kon verzaken aan haar recht de dwingende wetsbepalingen van artikel 3 der wet van 30 april 1951 in te roepen tegenover de er mee strijdige clause vervat in artikel 2 der huurovereenkomst, mits die verzaking zou plaats hebben nadat zij het recht verworven had zich te beroepen op de dwingende wetsbeschikkingen, doch dat beroepster sindsdien op geen enkel ogenblik een dergelijke verzaking deed;

Aangezien het louter ondertekenen van het huurcontract zelf zulk een verzaking niet inhoudt, zelfs niet al zou het huurcontract — zoals beweerd door beroepenen — opgesteld zijn geweest door beroepster, vermits haar recht tot inroepen van artikel 3 der voormelde wet slechts ontstond bij en door het ondertekenen der huurovereenkomst en de verzaking niet tezelfdertijd mocht gebeuren;

Aangezien de uitvoering van het afgesloten huurcontract op andere punten geenszins een verzaking inhoudt van beroepster aan haar recht zich op artikel 3 der wet van 30 april 1951 te beroepen tegen de daarmee strijdige opzegclause vervat in artikel 2 der overeenkomst;

Aangezien derhalve de opzeg gegeven door huidige beroepenen bij aangetekend schrijven dd. 5 oktober 1959 niet geldig noch van waarde is, zodat de oorspronkelijke vordering van beroepenen, initiale aanleggers dient afwegezen als ongegrond;

Aangezien de beschikkingen van artikelen 2, 24, 34, 36, 37, 40, 41 der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken, werden nageleefd;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in graad van hoger beroep, en op tegenspraak recht doende, alle verdere en strijdige besluiten als ongegrond verwerpende, ontvangt het beroep en verklaart het gegrond; doet dienvolgens het vonnis a quo te niet en opnieuw recht doende verklaart de oorspronkelijke vordering van beroepenen, oorspronkelijke aanleggers ontvankelijk doch ongegrond en wijst hen af van die vordering;

Veroordeelt beroepenen tot de gedingkosten van beide aanleggen.

Vlaamse Juristen,

abonneert U

op het

Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE KORTRIJK

17 juni 1961.

Voorzitter : M. Kerkhove.

Rechters : M.M. Carsau en Cooreman.

Arbeidsongeval. — Volledige economische werkonbekwaamheid van een handarbeider, die zijn schouder niet volledig meer kan bewegen en pijn lijdt bij het doen van krachtinspanningen.

Een 62-jarig persoon, die slechts geschikt was om handenarbeid te verrichten en die na een arbeidsongeval de schouder niet meer volledig kan bewegen en pijn heeft bij het uitvoeren van krachtinspanningen, kan in de bedrijven, die normaal voor hem openstaan, geen werk meer vinden. Zijn blijvende werkonbekwaamheid, die fysisch op 25 % werd geschat, is economisch als volledig te beschouwen.

Van Wymeersch t./ N.V. Belgische Verzekeringssmaatschappij voor de Middenstand.

Aangezien appellant, bij exploit van 25 november 1960, hoger beroep heeft aangetekend tegen een vonnis, op tegenspraak verleend door de heer Vrederechter van het kanton Oostrozebeke op 25 oktober 1960, waarvan uitgifte in uitvoerbare vorm wordt overgelegd; dat het hoger beroep regelmatig naar de vorm en binnen de wettelijke termijn werd ingesteld en bijgevolg ontvankelijk is;

Aangezien, volgens de bestreden beslissing appellant een blijvende werkonbekwaamheid van 25 % ondergaat; dat appellant voorhoudt dat de eerste Rechter enkel rekening heeft gehouden met een louter medische onbekwaamheid en niet met de concrete kansen op de arbeidsmarkt; dat de blijvende werkonbekwaamheid, in functie daarvan beschouwd op 100 % dient vastgesteld;

Aangezien de graad van de bestendige werkonbekwaamheid dient beoordeeld te worden, rekening houdend met de overblijvende arbeidsbekwaamheid, onderzocht binnen de grenzen van de gezamenlijke bedrijven tot geregelde uitoefening waarvan betrokkene nog in staat is, zoals het Hof van Cassatie heeft beslist;

Aangezien appellant, op het ogenblik van de consolidatie, 61 of 62 jaar oud was; dat hij, volgens de deskundige volgende sequellen van het ongeval behield, begrensd bewegingsmogelijkheid van het linker-schoudergewricht, subakute pijn bij het betasten van de voorste ribbenrooster, dagelijks gevoelde diffuse pijn in de axillaire streek van het linkerlongveld;

Aangezien een persoon van de leeftijd van betrokkene, welke slechts geschikt was om handenarbeid te verrichten, die na het ongeval de schouder niet meer volledig kan bewegen en pijn heeft bij het uitvoeren van krachtinspanningen, in het geheel van de bedrijven, die normaal voor hem openstaan, geen werk meer kan vinden;

Aangezien de deskundige, in zijn commentaar, deze stelling schijnt bij te treden, waar hij zegt dat betrokkene die sedert twee jaar niet meer gewerkt heeft, gezien zijn leeftijd niet meer beschikt over de lichamelijke mogelijkheden om zijn vroeger werk te hervatten, noch om ingeschakeld te worden in een ander bedrijf, waar dezelfde lichamelijke prestaties zouden geleverd worden;

Aangezien betrokkene professioneel niet geschikt was om in een bedrijf werkzaam te zijn waar niet dezelfde lichamelijke prestaties dienen geleverd te worden en

niet meer voor scholing of eventuele herscholing vatbaar is;

Aangezien de deskundige in de hoger aangehaalde termen een gepast oordeel over de werkonbekwaamheid, zoals ze dient beoordeeld te worden, had uitgedrukt, doch in zijn besluit blijkbaar slechts de graad van werkonbekwaamheid heeft toegepast, welke enkel gesteund is op de verhouding van het deel fysische functies die betrokkene terwille van de gevolgen van het ongeval moet ontberen met de wetenschappelijke fictie van de integrale fysische persoon, die alle levensfuncties in de volledige maat van 100 % bezit;

Aangezien, zoals hoger gezegd, dient in aanmerking genomen te worden, de weerslag van de letsels op de professionele economische waarde van het slachtoffer op het plan van het geheel van de werkgelegenheden, welke normaal in een bepaalde periode geboden worden;

Aangezien de gevolgen van het arbeidsongeval terzake beschouwd, een blijvende werkonbekwaamheid van 100 % tot gevolg hebben;

Aangezien het vonnis van de eerste Rechter slechts op dat punt bestreden wordt en het bijgevolg slechts in die mate dient hervormd;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle verdere besluiten van de hand wijzende, wijzende op tegenspraak;

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk en gegrond;

Hervormt het bestreden vonnis en, opnieuw wijzende, doende wat de eerste Rechter had behoren te doen, zegt voor recht dat de bestendige graad van werkonbekwaamheid van appellant 100 % bedraagt;

Veroordeelt dienvolgens geïntimeerde tot betaling aan appellant van de vergoedingen, berekend volgens dit gegeven, met inachtneming van een basisloon van eenenzestigduizend en twaalf frank;

Legt de kosten ten laste van geïntimeerde;

Stelt vast dat artikel 2-24 der taalwet van 15 juni 1935 toegepast werden.

CORRECTIONELE RECHTBANK TE TURNHOUT

4e Kamer. — 14 oktober 1961.

Alleensprekend rechter : M. Kempeneer.

O.M. : M. Janssens.

Advokaten : Mrs. A. Boone en Cuypers.

Verschoonbare doding. — Subjectieve beoordeling van de in art. 411 Sw. bedoelde « zware gewelddaden ». — Bewijslast van het Openbaar Ministerie ten aanzien van een ingeroepen reden van verschoning, die niet van geloofwaardigheid ontdaan is.

De zwaarte van de in art. 411 Strafwetboek bedoelde gewelddaden moet subjectief beoordeeld worden. Zo zal zelfs een lichte kaakslag als een « zware gewelddaad » omwille van het beledigend karakter ervan in de zin van art. 411 Strafwetboek kunnen beschouwd worden.

Ingevolge het vermoeden van onschuld waarvan iedere verdachte geniet, rust op het Openbaar Ministerie de taak het bewijs te leveren van alle vereisten voor het bestaan van het misdrijf en de schuldigheid van de verdachte. Indien de verdachte een reden van verschoning inroept, die geloofwaardig voorkomt, behoort het aan het Openbaar Ministerie het even-

*tuele niet-bestaan van de ingeroepen reden van
verschoning te bewijzen.*

O.M. en Wilmsen t./ Timmerman.

Op strafgebied :

Overwegende dat het vaststaat dat, op 16 juli 1961 te Poppel, betichte vrijwillig aan Wilmsen Augustinus een vuistslag in het aangezicht toebreacht, dat Wilmsen August neerviel en onmiddellijk of minstens korte tijd hierna overleed;

Overwegende dat de aangestelde geneesheer-deskundige, Dr. Fr. Proost, die tot de lijkschouwing van het slachtoffer overging, geen enkele dodelijke verwonding noch organisch letsel heeft vastgesteld, en het overlijden toeschrijft aan inhibitie van het ademhalings- en bloedsomloopcentrum in het verlengde merg ingevolge de commotie veroorzaakt door de slag en de val hetgeen, naar zijn mening, voor gevolg heeft gehad dat de dood plots is ingetreden;

Overwegende dat de eerste bij het slachtoffer geroepen geneesheer Dr. Hugo Moyaert verklaard heeft dat bij zijn aankomst Wilmsen nog in leven was en slechts tijdens zijn overbrenging naar het gasthuis is overleden;

Overwegende dat deze schijnbare tegenstrijdigheid in de verklaringen der geneesheren zonder belang is op strafrechtelijk gebied. Dat beiden het inderdaad er over eens zijn dat er geen andere oorzaak van overlijden kan aangegeven worden dan de slag en de hieropvolgende val. Dat de daad van betichte derhalve te beschouwen is als de oorzaak van de dood van het slachtoffer.

Overwegende dat hieruit volgt dat het in de dagvaarding ten laste van betichte gelegde feit is bewezen;

Overwegende nochtans dat uit het onderzoek is gebleken dat de twist tussen het slachtoffer en betichte door eerstgenoemde werd uitgelokt; dat inderdaad meerdere getuigen verklaard hebben dat Wilmsen, die dronken was, ruzie heeft gezocht met betichte, deze uitgedaagd en bedreigd heeft, en hierna samen met hem de herbergzaal heeft verlaten; dat daarenboven betichte beweert dat, zodra hij buiten de gelagzaal kwam, hij een slag in het aangezicht kreeg van Wilmsen Augustinus, en dat het onmiddellijk hierop is dat hij de vuistslag toebreacht die de val en het overlijden van het slachtoffer heeft veroorzaakt;

Overwegende dat, luidens artikel 411 van het Strafwetboek : « doding, verwondingen en slagen verschoonbaar zijn indien zij onmiddellijk uitgelokt worden door zware gewelddaden tegen personen ». Dat de zwaarte van deze gewelddaden subjectief dient beoordeeld en veel meer afhangt van de woede die zij hebben doen ontstaan en van de hevigheid der uitgelokte reacties, dan wel van haar materiële gewichtigheid. Zo is een zelfs lichte kaakslag te aanzien als « zware gewelddaad » om reden van zijn beledigend karakter en mag hij als wettelijke uitlokkingsaanvaard worden, zodat hij een reden van verschoning uitmaakt in de zin van artikel 411 van het Strafwetboek. (Zie Jean Constant, Manuel de Droit Pénal, Tome I, n° 497).

Overwegende dat de aanvoering van betichte, als zou Wilmsen hem een kaakslag toegebracht hebben, weliswaar niet gestaafd wordt door enig bewijs, doch dat zij als aannemelijk voorkomt, rekening houdende met de tergende en uitdagende houding van het slachtoffer, dat ten andere volkomen dronken was (zie besluit expertise Claus).

Overwegende dat, ingevolge het vermoeden van on-

schuld waarvan iedere beklagde geniet, het Openbaar ministerie tot taak heeft het bewijs te leveren van alle voorwaarden nodig tot het bestaan van het misdrijf en van de schuldigheid van betichte. Dat derhalve indien deze een reden van verschoning aanvoert en deze aanvoering niet klaarblijkelijk ontbloomt is van enige geloofwaardigheid, het openbaar ministerie het bewijs moet leveren van het niet-bestaan der aangevoerde reden van verschoning. (zie Jean Constant, Manuel Droit Pénal I, n° 304);

Overwegende dat, waar hier terzake het openbaar ministerie in gebreke blijft dit bewijs voor te leggen, het door betichte bedreven misdrijf als verschoonbaar dient beschouwd, zodat de strafvermindering, voorzien bij artikel 414 van het strafwetboek moet worden toegepast;

Overwegende dat het ten laste van betichte bewezen feit « in se » een misdaad uitmaakt, maar dat het, ingevolge de verzending door de Raadkamer voor de Correctionele Rechtbank, het karakter heeft verkregen van wanbedrijf; dat derhalve de voor wanbedrijven door de wet bepaalde strafvermindering van toepassing is;

Op burgerlijk gebied :

Overwegende dat, om aan de burgerlijke partij toe te kennen bedragen in billijkheid te beramen rekening dient gehouden :

1) met het feit dat het slachtoffer gedeeltelijk zelf schuld heeft gehad aan het gebeurde, daar het de twist heeft uitgelokt en betichte eerst heeft geslagen. Dat de verantwoordelijkheid derhalve tussen betichte en het slachtoffer dient verdeeld a rato van de helft lastens ieder van beiden;

2) dat uit het onderzoek is gebleken dat Wilmsen Augustinus zich regelmatig bedronk en dat, bij zijn thuiskomst zijn vrouw het moest ontgelden, kwestie van scheldwoorden en plagerijen (zie moraliteitsverslag d.d. 24.7.1961 inspekteur Jansen), zodat de aan de burgerlijke partij veroorzaakte schade door zijn overlijden, zowel op materieel als op moreel gebied, in verhouding hiermede dient geapprecieerd;

Overwegende dat deze schade als volgt dient bepaald :

A. Materiële uitgaven (niet betwist) : 10.634 F.

B. Loonverlies : De door de burgerlijke partij gedane berekening kan worden aanvaard, met dien verstande dat, gelet op de levenswijze van het slachtoffer, het bedrag voor eigen uitgaven aanzienlijk dient verhoogd en op 30.000 F gebracht, hetgeen als basisloon geeft 72.540 F — 30.000 F = 42.540 F, zodat het loonverlies bedraagt : 535.706 F;

C. Morele schade :

Gelet op de verhoudingen in het huishouden van het slachtoffer, dient deze als volgt bepaald :

voor de echtgenote :	50.000 F
voor ieder kind : 25.000, het zij 6 ×	150.000 F
	200.000 F

Overwegende dat de totale schade derhalve bedraagt :

Uitgaven	10.634 F
Loonverlies	535.706 F
Morele schade	200.000 F

746.340 F : 2 =
373.170 F

Gezien de bepalingen van artikel 162.194 van het Wetboek van Rechtspleging in strafzaken : Art. 392, 398, 401, 411, 414, 40, 38; van het Strafwetboek : 1 van

de wet van 5 maart 1951; 91 van het Koninklijk Besluit van 28 december 1950; 2, 11, 12, 14, 31, 34, 35, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935; 44, 80, 79 van zelfde strafwetboek; 3-3 der wet van 23.8.1919, 3 en 4 wet 17 oogst 1878;

Om deze beweegredenen

en bij toepassing van artikels voormeld, door de Heer Voorzitter aangeduid;

Rechtdoende op tegenspraak:

Zegt voor recht dat het ten laste van betichte gelegde feit bewezen is, doch verschoonbaar is bij toepassing van artikel 411 van het Strafwetboek,

De Rechtbank veroordeelt hem dienvolgens tot een gevangenzitting van drie maanden, en een geldboete van honderd frank, boete vervangbaar bij gebrek aan betaling binnen de wettelijke termijn door één maand gevangenzitting;

Zegt dat gemelde geldboete verhoogd is met 190 opdecimen en gebracht op twee duizend frank.

tot een criminele of een correctionele straf van meer dan drie maanden gevangenzitting en een maatregel van genadigheid van aard is om verbetering te doen hopen;

Zegt dat de straf uitgesproken

Verwijst betichte in de kosten van het proces belopende in het geheel en tot op heden de som van 4862 F.

En aangezien de kosten de drie duizend franken te boven gaan.

Gezien art. 1, 2, 4 en 5 der wet van 27 juli 1871, gewijzigd door de wet van 1 maart 1949, art. 47 van het Strafwetboek, zegt dat die kosten invorderbaar zullen zijn bij lijfswang en bepaalt de duur van deze op één maand.

Veroordeelt betichte om te betalen aan de burgerlijke partij voormeld, de som van 373.170 F, te verhogen met de vergoedende intresten vanaf de dag der feiten, de rechterlijke intrest vanaf heden, en de kosten dezer partij belopende op 30 F tot op heden.

Verklaart dit bedrag der schadevergoeding eisbaar bij lijfswang, en bepaalt de duur ervan op twee maanden.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 17 december 1958.

Voorzitter: M. C. Van den Berghe (alleenzet, rechter)

Referendaris: M. Cornet P.

Advocaten: Mrs. Posenaer, Dieryck,
J. De Raedemaeker.

Faillissement. — Onderlinge rang van bevoorrechte schuldvorderingen en omvang van de voorrechten.

Voorrecht van de verhuurder: Slaat op het mobiel, op de installatie van een hotel en op de stock goederen — niet op staatsfondsen die door de gefaalde huurder in pand werden gegeven aan de eigenaar, wanneer deze fondsen niet in het bezit zijn van de schuldeiser.

Voorrecht van de pandhoudende schuldeiser: Slaat niet op de huurovereenkomst noch op de waarborg die ingevolge deze huurovereenkomst gegeven werd.

Het voorrecht van de gerechtskosten — hierin begrepen de onkosten, uitgaven en honoraria van het

beheer van het faillissement — primeert het voorrecht van de verhuurder.

Het voorrecht van de verhuurder heeft voorrang boven het voorrecht van de pandhoudende schuldeiser.

Dit laatste voorrecht primeert de voorrechten van de fiscus, van de bedienden en van de R.M.Z., doch alleen maar tot beloop van 50% van de stock (de andere ½ van deze stock voorbehouden zijnde aan de verhuurder).

Faillissement Beerts.

II. *Betreffende de vordering van Kredietbank (Mr Dieryck) en van de N.V. Brouwerij Van Haecht (Mr De Raedemaeker J.)*

Overwegende dat deze schuldeisers elk een vordering hebben ingediend: a) N.V. Brouwerij van Haecht wegens leningen en huishuren ten bedrage van 1.885.924 frank dat deze schuldeiseres vordert dat haar schuldvorderingen ten bedrage van 323.980 frank in het bevoorrecht passief zou opgenomen worden op grond van het voorrecht van de verhuurder (art. 20, 1° hyp. Wet); b) N.V. Kredietbank wegens debetsaldo in rekening courant en betaalde wissels ten bedrage van 716.670 frank dat deze schuldeiseres vordert dat haar schuldvordering voor het geheel in het bevoorrecht passief zou opgenomen worden op grond van een in pandstelling van de handelszaak van de failliet ingevolge de pandakte van 13 september 1954 ten hypotheekkantore van Antwerpen ingeschreven:

Dat de curator deze schuldvorderingen betwist heeft; dat thans noch het bedrag noch het bevoorrecht karakter van de als bevoorrecht ingediende schuldvorderingen betwist worden en ook niet dat de schuldvordering van N.V. Brouwerij van Haecht (voorrecht van de verhuurder) voorrang heeft op deze van N.V. Kredietbank;

Dat de enige betwisting die blijft voortbestaan betreft de omvang van het voorrecht van beide schuldeiseressen en hun rang; dat er dus belang bij is deze betwistingen samen te voegen of minstens samen te behandelen;

Overwegende ten aanzien van de feiten dat het niet onnodig voorkomt volgende elementen aan te duiden; dat de heer Beerts thans failliet, de handelszaak « Grand Hôtel Métropole » in 1954 van de vroegere uitbater overnam; dat hij van de eigenares van het huis waar de handelszaak uitgebaat was bekomen had van het huurceel over te nemen; dat op 10 mei 1954 tussen de Stad Antwerpen eigenares en N.V. Brouwerij van Haecht een overeenkomst tot stand kwam volgens welke N.V. Brouwerij van Haecht zich solidaire borg stelde van de heer Beerts voor de betaling van de huishuren en dat zij (de brouwerij) huurster van het huis zou worden ingeval de huurovereenkomst voor enige oorzaak ten laste van de heer Beerts zou verbroken worden;

Dat op 13 september 1954 N.V. Kredietbank ingevolge de overeenkomst van rekening courant die zij met Beerst afsloot zich het handelsfonds van de schuldenaar in pand liet stellen op grond van de wet van 25 oktober 1959, pandstelling die regelmatig ingeschreven werd;

Dat op 22 november 1954 de heer Beerts aan de Stad Antwerpen staatsfondsen voor een nominale waarde van 100.000 frank overhandigde om te gelden als waarborg voor de huur van het eigendom Leysstraat 27/29 (Hôtel Métropole);

Dat N.V. Brouwerij van Haecht er onder meer toe gebracht werd huishuren te betalen voor of in de

plaats van Beerts; dat volgens verstrekte inlichtingen de Stad Antwerpen in 1956 ertoe genoopt was de verbreking van de huurovereenkomst met Beerts te vervolgen, hetgeen bij vonnis van de heer Vrederechter van het 2^e kanton dd. 15 maart 1956 bekomen werd, vonnis dat op 26 september 1956 in beroep bevestigd werd (zie besluiten van N.V. Brouwerij van Haecht);

Dat de heer Beerts bij vonnis van 21 maart 1956 failliet verklaard werd;

I. Overwegende dat aangeefster N.V. Brouwerij van Haecht wegens de door haar betaalde huurgelden, bij toepassing van artikel 1251, 3^o B.W. gesubrogeerd is in de rechten van de betaalde schuldeiser tegen de schuldenaar; dat zij dus geniet van het voorrecht toegekend aan de verhuurder; dat dit voorrecht slaat op al wat het verhuurde huis stoffeert; dat buiten betwisting is dat de brouwerij haar voorrecht mag laten gelden op het meubilair en de installatie van het « Grand Hôtel Métropole » en op de stock goederen en wijnen; dat waar de curator deze bestanddelen te gelde heeft gemaakt het voorrecht overgebracht is op de bekomen waarde ervan;

Overwegende dat aangeefster voorhoudt dat zij haar rechten ook mag laten gelden op de in waarborg gegeven staatsfondsen, die door de heer Beerts aan de Stad Antwerpen overhandigd werden; dat aangeefster deze waarborg aanziet als een der elementen van de huurovereenkomst dienende om de behoorlijke uitvoering ervan te verzekeren en hier haar betoog uit afleidt;

Dat de curator deze aanspraak van aangeefster op de stelligste wijze betwist; dat onnodig blijkt op te merken, dat de litigieuze fondsen bij de faillietverklaring van de heer Beerts in het bezit gevonden werden van de Stad Antwerpen, die, ingevolge het akkoord tussen de curator en beide aangeefsters ze, onder voorbehoud van alle wederzijdse rechten, aan de curator overhandigde, en dat deze laatste de fondsen onder hetzelfde uitdrukkelijk voorbehoud, te gelde gemaakt heeft;

Overwegende dat de rechtsleer de door de huurder gestelde waarborg van het huurceel als volgt aanziet: « Cette garantie est un gage auquel toutes les règles du nantissement sont en principe applicables, il va de soi que ce gage ne peut résulter que d'une convention spéciale... Légalement, les créances du bailleur ne sont garanties, quant au paiement du loyer, que par l'article 1752 et, quant à toutes les créances nées de l'exécution du bail, par le privilège établi par l'art. 20, 1^o de la loi du 16 décembre 1851 » en verder: « Or, la clause relative à la garantie en titres ou en espèces peut stipuler que le preneur la constitue pour assurer la bonne exécution du bail. Elle couvre alors toutes les créances nées du bail... La garantie en titres ou en espèces est un gage contractuel complémentaire qui n'empêche dès lors pas de jeu normal du privilège légal du bailleur » (De Page C. IV. n^o 681, blz. 681);

Dat uit de omstandigheid dat de litigieuze waarborg een pand is moet afgeleid worden dat, indien men in zake de verbintenis als een commerciële verbintenis aanziet omdat het gaat over de verhuring van commercieel doel, dan is het pand, op grond van de wet van 5 mei 1872, slechts geldig voor zoveel het in pand gegeven voorwerp in het bezit is van de schuldeiser (art. 1 en 2);

Dat deze voorwaarde inzake niet vervuld is zodat aangeefster zich bezwaarlijk op het pand mag beroepen om zich gedeeltelijk te dekken van haar schuldverandering; dat de subrogatie in de rechten van de verhuurder niet genoegzaam is om het recht op de waarborg te verrechtvaardigen vermits buiten de zuivre

contractuele verbintenis, de in pandstelling veronderstelt dat het pand gegeven voorwerp werkelijk in het bezit van de schuldeiser gesteld wordt;

Dat te dien opzichte dient opgemerkt te worden dat aangeefster N.V. Brouwerij van Haecht kennis moet gehad hebben van de bewoordingen van de huurovereenkomst (zie briefwisseling in bundel aangeefster), dat het eigenaardig voorkomt dat aangeefster die een belangrijk bedrag als huurgelden gestort had er niet eens aan gedacht heeft aanspraak te maken op de waarborg en op het recht dat zij thans inroept;

Overwegende dat waar de waarborg slechts een bijkomende contractuele in pandstelling uitmaakt die de normale gevolgen van het wettelijk voorrecht niet vermindert, zij ze ook niet beïnvloedt, dat hieruit moet afgeleid worden dat deze waarborg geen deel uitmaakt van de bestanddelen waarop het wettelijk kan uitoefend worden;

Dat aangeefster te vergeefs voorhoudt dat haar voorrecht ook slaat op de waarborg; dat, inderdaad, waar de rechten van aangeefster, ingevolge de subrogatie, spruiten uit het wettelijk voorrecht er geen reden bestaat om aan aangeefster meer rechten toe te kennen dan aan dit voorrecht verbonden zijn noch om het voorrecht uit te breiden tot elementen die de wet niet voorziet;

II. Overwegende dat aangeefster N.V. Kredietbank zelfde stelling aanneemt als N.V. Brouwerij van Haecht en voorhoudt dat de waarborg door de huurder gesteld een element uitmaakt van de in pandstelling van het handelsfonds dat haar door de heer Beerts toegestaan werd; dat zij zich desbetreffend beroept op de omstandigheid dat de huurovereenkomst en/of het huurceel waarin de waarborg bedongen is volgens haar een der voornaamste elementen van de in pandstelling van het handelsfonds vormt;

Overwegende dat art. 2 van de wet van 25 oktober 1919 bepaalt dat de in pandstelling van het handelsfonds bevat het « recht op de huur » dat zulks letterlijk overgenomen wordt in de akt van pandstelling van 13 september 1954 tussen aangeefster en de heer Beerts (art. 10 blz. 7) dat onder deze bewoordingen verstaan wordt het recht op het genot van de lokalen waar de handel uitgebaat wordt (Fredericq d. II 16);

Dat aangeefster overdrijft wanneer zij voorhoudt dat de huurovereenkomst en het huurceel deel uitmaken van de in pandstelling van het handelsfonds en nog meer wanneer zij aanspraak maakt op de in de huurovereenkomst overgenomen waarborg;

Dat de hierboven sub I uiteengezette beschouwingen eveneens tegen aangeefster N.V. Kredietbank gelden vermits haar aanspraken feitelijk de zelfde zijn als deze van N.V. Brouwerij van Haecht wat betreft de waarborg en dat ook ten aanzien van N.V. Kredietbank moet aangenomen worden dat zij zich niet mag beroepen op de in pandstelling van de staatsfondsen om de omvang van de in pandstelling van het handelsfonds uit te breiden op elementen die er geen deel van uitmaken;

III. Overwegende dat partijen eveneens in betwisting staan omtrent de rang van door hen respectievelijk ingeroepen voorrechten;

Dat aangeefster N.V. Brouwerij van Haecht voorhoudt dat haar schuldverandering voorrang heeft op deze van de pandhoudende schuldeiseres van het handelsfonds en ook ingevolge art. 71 van R.B. van 15 januari 1948 op het voorrecht van de fiscus; dat zulks door de curator niet betwist wordt;

Dat N.V. Brouwerij van Haecht ook voorhoudt dat haar voorrecht voorrang heeft op het voorrecht van de

gerechtskosten, om reden dat het voorrecht der gerechtskosten een algemeen voorrecht is; doch dat aangeefster de bepalingen van art. 31 van de hypotheecaire wet blijkt te miskennen, volgens dewelke « de gerechtskosten gaan voor alle schuldvorderingen ten voordele waarvan zij gedaan werden » dat een belangrijke toepassing van deze bepalingen te vinden is in de onkosten uitgaven en honoraria van het beheer van het faillissement die in het geval door de wet voorzien zullen voorrang hebben op de schuldvordering van de verhuurder (Fredericq-D. VII, n° 191, blz. 322; De Page, D. VII, uitgave 1957, n° 52, blz. 52);

IV. Overwegende dat aangeefster N.V. Kredietbank voorhoudt dat haar schuldvordering voorrang heeft op het voorrecht van de fiscus ingevolge de bepalingen van art. 71 van R.B. van 15 januari 1948 op het voorrecht van de bedienden (art. 29, 4° hyp. wet), en op het voorrecht van R.M.Z. (art. 19, 4° quinquies hyp. wet) die beide algemene voorrechten zijn; dat de curator zulks niet betwist;

Overwegende dat het voorrecht van de pandhoudende schuldeiser van het handelsfonds zich uitstrekt op de inboedel en installatie van het luidens art. 2 p. 2 van de wet van 1919 ook mag slaan op de goederen in stock ten belope van 50 % van hun waarde; dat deze beschikking in de pandakte van 13 september 1954 overgenomen werd;

Dat de curator de rechten van aangeefster blijkt te betwisten wat betreft de samenloop van beide aangeefsters op dit laatste element van het handelsfonds; dat hij schijnt voor te houden (blz. 4 in fine van zijn besluiten) dat N.V. Kredietbank geen recht op dit element zou mogen laten gelden vermits hij verklaart dat « deze tweede helft (van de goederen in stock) dan nog zal dienen toebedeeld te worden aan de andere schuldeisers (in de mate dat zij niet zal moeten aangewend worden tot de regeling van de vordering van de N.V. Brouwerij van Haecht);

Dat dit betoog niet opgaat; dat, inderdaad het voorrecht van de verhuurder of van dezes gesubrogeerde N.V. Brouwerij van Haecht, zich in principe uitstrekt en kan uitgeoefend worden op gans de stock goederen; maar dat indien haar schuldvordering de waarde van de inboedel van de installatie en van de stock goederen niet bereikt dan moet de stock goederen toekomen of aangewend worden tot de vereffening van de schuldvordering van de pandhoudende schuldeiser op het handelsfonds — N.V. Kredietbank — en zulks tot een maximum van 50 % van de waarde van de stock;

Dat de 50 % van de waarde van de stock slechts aan de vereffening van de andere schuldvorderingen kan aangewend worden nadat de schuldvordering van N.V. Kredietbank totaal betaald is;

.....
Om deze redenen,

De Rechtbank, vonnis wijzend overeenkomstig artikel 504 van de wet op de faillissementen;

Gelet op artikel 2 van de wet van 15 juni 1935;

Gelet op het enig artikel, cijfer VII, van de wet van 25 oktober 1919;

A. Beveelt de aanneming in het bevoorrecht passief van het faillissement van de schuldvordering van de R.M.Z. ten belope van 6601.676 frank waaraan het algemeen voorrecht ingevolge artikel 19 4° quinquies van de hypotheekwet verbonden is;

B. Beveelt de aanneming in het bevoorrecht passief van het faillissement van de N.V. Kredietbank voor het bedrag van 716.670 frank waarvan het speciaal voorrecht van de op het handelsfonds pandhoudende

schuldeiser verbonden is (art. 20, 3° van de hypotheekwet en wet van 25 oktober 1919); verwerpt het overige; en van de N.V. Brouwerij van Haecht voor het bedrag van 323.980 frank waaraan het speciaal voorrecht van de verhuurder ingevolge subrogatie (art. 20, 1° hypotheecaire wet) verbonden is;

Zegt voor recht dat noch het voorrecht van N.V. Brouwerij van Haecht noch het voorrecht van N.V. Kredietbank zich uitstreken over het product der door de heer Beerts aan de Stad Antwerpen overhandigde staatsfondsen;

Zegt voor recht dat het voorrecht van N.V. Brouwerij van Haecht voorrang heeft op het voorrecht van de fiscus en van de pandhoudende schuldeiser op het handelsfonds maar dat het voorrecht der gerechtskosten op het voorrecht van N.V. Brouwerij van Haecht voorrang zal hebben bij toepassing van art. 21 van de hypotheecaire wet;

Zegt voor recht dat het voorrecht van N.V. Kredietbank voorrang heeft op het voorrecht van de fiscus, van de bedienden en van de R.M.Z. Maar dat het voorrecht van de N.V. Brouwerij van Haecht op het voorrecht van de N.V. Kredietbank voorrang heeft; dat het voorrecht der gerechtskosten eveneens op dit voorrecht voorrang heeft in de perken van art. 21 van de hypotheecaire wet;

Zegt voor recht dat 50 % van de waarde van de stock wijnen en goederen dient uitgekeerd aan N.V. Kredietbank als begrepen in het verpande handelsfonds tenzij en in de mate waarin de uitoefening van de voorrechten van de verhuurder aanspraak maakt op meer dan 50 % van de waarde van dezelfde stock en in de mate aldus waarin de voorrang tussen beide bevoorrechte vorderingen zich kan stellen;

Beveelt het aannemen in het gewoon passief van de N.V. Brouwerij van Haecht voor 810.611 frank en verwerpt het overige;

Verleent akte aan aangeefster N.V. Brouwerij van Haecht dat zij het geding schat in elk zijner delen op meer dan 50.000 frank;

Verwijzende heer en meester R. Posenaer qualitate qua in de kosten van verificatie door huidig vonnis gemaakt.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL LEUVEN

17 oktober 1961.

Voorzitter : M. Goffin.

Referendaris : M. Van Boxsom.

Advokaten : Mrs. Calloud jr en Baeté.

Benzinestation. — Ongeval op private eigendom. — Wegen toegankelijk voor het publiek en derhalve te aanzien als publieke wegen. — Toepassing van de voorschriften van de wegcode.

De toegangswegen tot en op een benzinestation, waar ieder weggebruiker mag oprijden, moeten aangezien worden als deel uitmakend van de publieke wegen, al is het benzinestation ook private eigendom. De voorschriften van de wegcode zijn derhalve toepasselijk op de toegangswegen tot het benzinestation.

Goris t/ Vandenbosch.

De Rechtbank,

Na beraadslaging heeft het volgend vonnis gevelde :
Gelet op artikelen 2, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Gezien de geregistreerde inleidende dagvaarding van deurwaarder Vanheukelen, in verblijf te Leuven, in dato 17 oktober 1960;

Aangezien volgens voormeld exploit de vordering er toe strekt verweerder te doen veroordelen tot het betalen aan aanlegger ener som van 8.945 F hoofdens schade veroorzaakt aan de wagen van aanlegger bij een verkeersongeval voorgevallen te Heverlee, op 11 maart 1960, voor de garage van verweerder; dat verweerder naar aanleiding van hetzelfde ongeval een tegeneis instelt;

Met de vergoedende intresten sedert 11 maart 1960, de gerechtelijke intresten en de kosten;

Aangezien uit de bestanddelen der zaak blijkt dat op voormelde datum en plaats een aanrijding plaats greep tussen de wagen van aanlegger die ter hoogte van het benzinestation, uitgebaat door verweerder, gereden kwam en een autovoertuig bestuurd door verweerder die uit zijn garage achterwaarts gereden kwam om de baan op te rijden;

Aangezien het te vergeefs is dat verweerder zijn verantwoordelijkheid betwist, beweerende dat hij op zijn privaat eigendom reed waar hij zagezegd rijden mocht zoals hij verkoos;

Aangezien inderdaad vaststaat dat de eigendom van verweerder gedeeltelijk bestaat uit een plaats toegang verlenende tot zijn benzinepompen en welke dient gelijkgesteld met een openbare baan vermits zij voorbehouden is aan het openbaar verkeer; dat de bepalingen van de wegcode bijgevolg hierop van toepassing zijn;

Aangezien door achterwaarts met het voertuig van een cliënt uit zijn garage te rijden zonder zich te vergewissen van de tegenwoordigheid of de aankomst van een voertuig op de baan van de benzinepompen, verweerder de bepalingen van art. 17 van de wegcode overtreden heeft en in elk geval een onvoorzichtigheid begaan heeft in rechtstreeks verband met het ongeval en die voor gevolg heeft dat zijn verantwoordelijkheid in het gedrang komt;

Aangezien de vordering in die voorwaarden gegrond voorkomt en de tegeneis ipso facto niet gegrond;

Aangezien de schade van aanlegger gerechtvaardigd voorkomt tot beloop der volgende sommen: 7.500 F bedrage der herstellingen (tegensprekelijk vastgesteld) en 900 F wegens zes dagen derving aan 150 F, hetzij in totaal 8.400 F.

Om deze redenen:

De rechtbank,

Alle andere en meer omvattende besluiten verwerpend, hierin begrepen de tegeneis door verweerder bij besluitschrift ingesteld;

Verklaart de vordering ongegrond;

Veroordeelt verweerder tot betaling aan aanlegger der som van 8.400 F met de vergoedende intresten op dit bedrag sedert 11 maart 1960, de gerechtelijke intresten en de kosten.

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-teenstaande alle verhaal en zonder borgstelling.

VREDEGERECHT TE BRUGGE

2e Kanton — 13 november 1961.

Vrederechter: M. A. Van Rollegheem.

Advocaten: Mr. U. Govaert en Mr. A. Claes.

Mede-eigendom. — Appartementsgebouw. — Beheerder. — Beginselen in zake het mandaat toepasselijk.

Wanneer de beheerder van een appartementsgebouw met derden handelt, zijn de beginselen in zake mandaat toepasselijk. Dus dienen door derden ofwel de lastgevers gedagvaard in hun woning, ofwel, zo het reglement van mede-eigendom het voorziet, mogen zij gedagvaard worden in het appartementsgebouw.

R.M.Z. t/ Roelandt Devisschere.

Overwegende dat bij dagvaarding dd. 1 juli 1959 betaling wordt gevraagd van de som van 5244 F over 1958, II, III en IV;

Overwegende dat anderzijds bij dagvaarding dd. 21 juni 1960 betaling wordt gevraagd van de som van 1722 F over 1959 I;

Overwegende dat het past beide zaken samen te voegen en door één en hetzelfde vonnis te beoordelen;

Overwegende dat eiseres bij haar bundel de aangiften over het jaar 1958 voegt;

Overwegende dat gedaagde als volgt besluit: op 19 maart 1959 diende zij haar ontslag in als « gérante » van de « residence Century ».

Zij trad op als lasthebber zodat al de mede-eigenaars gehouden zijn — de conciërge moest niet onderworpen worden aan de wetgeving in zake sociale veiligheid (Cassatie dd. 28 juni 1957 — 10 juni 1954 en 14 nov. 1958 zodat beide vorderingen als ongegrond voorkomen;

Overwegende dat gedaagde bij haar bundel voegt: a: dienstcontract dd. 7 september 1957: de « Résidence Century » vertegenwoordigd door gedaagde werft Desplenter aan als conciërge —: PV van de algemene vergadering dd. 19 maart 1959: gedaagde gaf ontslag en werd vervangen door een ander;

Overwegende dat eiseres als volgt wedervoert: gedaagde betaalde op 11 december 1958 de bijdrage over 1958 - II en is « dan ook aansprakelijk voor de overige kwartalen » — het ontslag van gedaagde is ter zake niet dienend — krachtens het art. 2005 BW kan de herroeping van het mandaat niet tegenover derden ingeroepen worden — de bewering door gedaagde ingeroepen, als zou de conciërge als « huispersoneel » moeten beschouwd worden, is onjuist en door gedaagde ingeroepen arresten zijn ter zake niet dienend;

Overwegende dat gedaagde daarop antwoordt:

sedert haar ontslag kan zij geen enkel geldige daad meer stellen — de door eiseres ingeroepen art. 2005 en 2006 BW kunnen niet ingeroepen worden, vermits de betrekkingen tussen partijen niet contractueel zijn, de aansluiting geschiedde niet volgens een overeenkomst doch ingevolge door de wet opgelegde verplichtingen — aangaande de hoedanigheid van de huisbehaarster, behoudt zij haar standpunt;

Overwegende dat eiseres in haar tweede besluiten volhardt;

Over de hoedanigheid van gedaagde.

Overwegende dat gedaagde in eigen naam gedagvaard wordt, dat evenwel blijkt uit de debatten dat het is als beheerder van de « Résidence Century »;

Overwegende dat, wanneer de beheerder van een

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

appartementengebouw de hem gegeven opdracht uitvoert en het gemeenschappelijk deel beheerst, hij daan stelt namens de mede-eigenaars; dat hij deze laatste vertegenwoordigt en hun lasthebber is; (De Page deel V nr 361 en 362 — Kluyskens: De contracten: nr 509 Dekkers deel II nr 1262);

Overwegende dat daaruit volgt dat ter zake de beginselen in zake mandaat van toepassing zijn;

Overwegende dat bijgevolg, bij toepassing van het beginsel van de vertegenwoordiging, wanneer de lasthebber handelt, in deze hoedanigheid en binnen de perken van het hem gegeven mandaat; alsdan alles geschiedt alsof de lastgever zelf zou hebben gehandeld;

Overwegende dat, tegenover derden, de lastgever schuldenaar is en zelf gehouden is overeenkomstig het art. 1998 al. I van het BW.;

Overwegende dat de rechtsverhoudingen, die ontstaan door die derden, rechtstreeks ontstaat tussen de lastgever en de derde; dat de lasthebber er totaal vreemd tegenover blijft; dat tegenover derden enkel de lastgever en niet de lasthebber gehouden is;

Overwegende dat daaruit volgt dat in principe de derde de lastgever en niet de lasthebber dagvaarden moet;

Overwegende dat, in zake het beheer van appartementengebouwen en op voorwaarde dat het reglement van mede-eigendom dit voorziet mag aangenomen worden dat, zo de derde de gemene eigendom dagvaardt, hij de moeilijkheden en vooral de kosten voortvloeiende uit een dagvaarding gegeven aan ieder van de mede-eigenaars zal vermijden, door te dagvaarden ter domicilie van de beheerder of in het gemeen gebouw (Aeby: La propriété des appartements: nr. 384);

Overwegende dat het nochtans vereist is dat alsdan de identiteit van al de mede-eigenaars vermeld wordt of minstens de hoedanigheid van beheerder;

Overwegende dat uit dit alles blijkt dat de eis onontvankelijk is vooreerst omdat de lastgevers moesten gedagvaard worden en in ieder geval omdat, zelfs aannemende dat statutair de lasthebber kon gedagvaard worden, de identiteit van de lastgevers of minstens de hoedanigheid van lasthebber moet vermeld worden;

Om deze redenen,

De Vrederechtbank over het tweede kanton Brugge, alle andere besluiten verwerpende en rechtdoende op tegenspraak en in eerste aanleg;

Voegt samen de zaken ter algemene rol ingeschreven onder nrs 743 en 1.439;

Verklaart de eist onontvankelijk;

Verwijst de aanlegster tot de kosten, deze kosten groot ter som van vierhonderd een en zestig F;

Verklaart onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad spijs alle voorziening en zonder borg.

VLAAMSE JURISTEN,

ABONNEERT U OP

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

BOEKBESPREKING

A. Racine. — De jeugdmisdadigheid in België in 1958 en 1959. — S.C.J.M., Studiecentrum voor jeugdmisdadigheid, Publicatie nr. 8. — Brussel, 1961. 60 p.

Het Studiecentrum voor jeugdmisdadigheid heeft zopas in de reeks zijner publicaties een nieuw werk uitgegeven van de bekende auteur A. Racine, professor aan de Vrije Universiteit te Brussel, waarin verslag wordt uitgebracht over de jeugdmisdadigheid in België in de jaren 1958 en 1959. Dit werk is voortreffelijk opgevat.

Een eerste gedeelte is gewijd aan de curve van de delinquentie bij de jeugd en geeft op aanschouwelijke wijze in de vorm van tabellen alle vereiste inlichtingen om dit zo belangrijk probleem te overschouwen.

Het besluit van de auteur is dat in de jaren 1958 en 1959 in België geen enkele van de spectaculaire vormen van jeugdmisdadigheid of geen enkele van de wanordelijkheden zijn voorgekomen die zich in andere landen op zo onrustwekkende wijze hebben veropenbaard. Aan de hand van vragenlijsten en van inlichtingen verstrekt door de magistraten, speurt de auteur dan naar de sociale oorzaken van deze jeugdmisdadigheid.

Een ander hoofdstuk onderzoekt de delinquentie van de jeugd als juridisch probleem waarin de tekortkomingen worden onderstreept van de wet van 1912 en de middelen worden nagegaan om deze wet te herzien en op de hoogte te brengen van de eisen van deze tijd.

Zeer belangrijke gegevens uit de rechtsliteratuur uit vreemde landen worden hierbij te pas gebracht. Ook op de noodzakelijkheid het instellingsapparaat te verbeteren wordt de klemtoon gelegd.

Een laatste hoofdstuk behandelt de sociale politiek, die uitgestippeld wordt voor de bestrijding van de jeugdmisdadigheid: aanpassing der wetgeving, preventief optreden, inrichting van de rechtsmacht en de hulpdiensten. Prof. Racine is van oordeel dat de verbetering van de toestand kan bevorderd worden door de uitbreiding van de behandeling in vrijheid.

In zijn beknopte vorm is deze objectieve inventaris van het probleem der jeugdmisdadigheid in België een van de degelijkste studies over dit zo belangrijk vraagstuk.

R.C. Van Caeneghem (Gent). — Ouvrages de droit romain dans les catalogues des anciens Pays-Bas méridionaux (XIIIe-XVIe siècle).

R. Feenstra (Leiden). — Ouvrages de droit romain dans les catalogues des anciens Pays-Bas septentrionaux (XIIIe-XVIe siècle). — J.B. Wolters' Uitgeversmaatschappij N.V. — Groningen. 1960.

In het tijdschrift voor rechtsgeschiedenis hebben Prof. Van Caeneghem uit Gent en Prof. Feenstra uit Leiden, elk een originele studie gepubliceerd over de boeken betreffende het Romeins recht, die aanwezig waren in de bibliotheken der noordelijke en zuidelijke Nederlanden van de 13e tot de 16e eeuw. Zij hebben dit gedaan aan de hand van de catalogi die van deze bibliotheken werden opgesteld. Prof. Van Caeneghem heeft zich bezig gehouden met de toestand in het zuiden, Prof. Feenstra met deze in het noorden.

Van deze zo interessante studies is nu een gemeenschappelijke overdruk verschenen die een afzonderlijk boekwerk vormt, uiterst nuttig voor al degenen die zich aan het Romeins recht interesseren.

Het besluit van Prof. Van Caeneghem is dat vanaf de tweede helft der 13e eeuw de bibliotheken in de

zuidelijke Nederlanden ruim voorzien waren van boeken over Romeins recht. Vooral werken van Italiaanse oorsprong zijn voorhanden uit de school van Bologna. Deze werken zijn wel traag bij ons ingevoerd geworden. Deze toestand verbeterde echter geleidelijk. De auteur gaat ook na wie de bezitters waren van deze romeinsrechtelijke literatuur: clerici, juristen, doch vooral prinses en grote heren.

De studie van Prof. Feenstra is op dezelfde wijze opgevat als deze van Prof. Van Caeneghem en hij komt voor het noorden tot gelijkaardige conclusies. Er zal echter moeten gewacht worden tot de 17e eeuw om bij Grotius een bibliotheek aan te treffen, volledig voorzien van alle belangrijke zowel geleerde als praktische juridische werken.

Europese Economische Gemeenschap, Commissie. —

Vierde algemeen verslag over de werkzaamheden van de Gemeenschap (16 mei 1960-30 april 1961). — Juli 1961. 277 p.

De Europese Economische Gemeenschap heeft haar vierde verslag over haar werkzaamheden gepubliceerd, dat gaat van mei 1960 tot april 1961. Alle vraagstukken die met de gemeenschappelijke markt verband houden worden er uitvoerig in onderzocht: het verkeer van goederen en ook van personen, de mededinging, de vervlechting der markten.

Onder het hoofdstuk «Naar een gemeenschappelijk beleid» wordt de conjunctuurpolitiek onderzocht, de ontwikkelingspolitiek, het gemeenschappelijk landbouwbeleid, het vervoerbeleid en de harmonisatie van de sociale stelsels.

Een afzonderlijk kapittel wordt gewijd aan de Gemeenschap en de ontwikkelingslanden. Verder worden behandeld alle buitenlandse betrekkingen en werkzaamheden van de verschillende instellingen en organen der Gemeenschap.

Het is een verslag dat aantoonst welke geweldige activiteit er door de Europese Economische Gemeenschap aan de dag wordt gelegd en waarin op objectieve wijze de doelstellingen en bereikte resultaten worden weergegeven.

BALIELEVEN

Vlaamse Conferentie der Balie van Antwerpen

Op 15 december l.l. bracht de Vlaamse Conferentie een bezoek aan de Antwerpse Kamer-Opera, welke voor die gelegenheid afgehuurd was.

Een aantal verdienstelijke uitvoerders, waartussen meerdere jonge, opkomende elementen, bracht de opvoering van «Clara en Johan», een zangspel geschreven door Francine Bruylants op muziek van Johannes Brahms.

De confraters die, vergezeld van hun dames, de opvoering bijwoonden, diskuteerden achteraf over de operaformule, de uitvoering, het kunstgehalte en de individuele prestaties, wat bewijst dat hun belangstelling in de hoogste mate was gewekt.

J. M.

Conférence du Jeune Barreau d'Anvers

Voor de eerste maal werd te Antwerpen voor dit gerechtelijk jaar een vrouwelijk confrater verkozen als president van de Conférence du Jeune Barreau. Het is de charmante Mr. Madeleine Kreglinger-Van

Santen, die thans de leiding van deze vereniging op zich heeft genomen. Haar beleid is tot nog toe schitterend geweest en de conferentie heeft dit jaar een prachtige aanloop genomen.

Eerst was het op zaterdag, 4 november de plechtige openingszitting, die bijgewoond werd door een keur van hoogwaardigheidsbekleders, hoge magistraten en afgevaardigden van vreemde balies en zusterconferenties.

Voor deze aanzienlijke vergadering hield de voorzitter Mr. Kreglinger-Van Santen een fijne en merkwaardige toespraak om de doelstellingen van de Conférence du Jeune Barreau toe te lichten en de aanwezigen voor hun belangstelling te danken.

De openingsrede werd gehouden door Mr. José Gunzburg, die als onderwerp had gekozen «Le procès Galilée», onderwerp dat op zichzelf reeds ten zeerste de belangstelling gaande hield. Het tragisch avontuur van deze wetenschappelijke durver in de beroerde tijd, waarin hij leefde, toont zoveel gelijkenissen met onze tegenwoordige periode. Zoals ten tijde van Galilée is ook vandaag de slaafse gebondenheid aan de traditie en het conformisme op alle gebied een euvel dat ook in onze hedendaagse verhoudingen uit de weg moet geruimd worden door denkers en durvers, die op alle terreinen nieuwe ideeën zullen doen zegevieren.

Deze rede werd voorgedragen op voortreffelijke wijze, met een sobere welsprekendheid en bezorgde de spreker een buitengewoon succes.

Ook de hoogstaande rede, die uitgesproken werd door de Heer Stafhouder Marcel Roost als antwoord op de uiteenzetting van Mr. Gunzburg, verdiende alle lof en werd van harte toegejuicht.

Kort nadien trad als spreker op Mr. Bondoux der balie van Parijs met een rede over Mr. de Moro-Giafferi. Mr. Bondoux is een van de meest sympathieke en meest gewaardeerde leden der balie van de Franse hoofdstad, die reeds vroeger in de Conférence du Jeune Barreau als spreker is opgetreden met een rede over generaal de Lattre de Tassigny, waarvan hij, tijdens de oorlog, de rechterhand geweest is. Voor een publiek van advocaten kan men geen passionanter onderwerp indenken dan de figuur van deze onvergelykelijke advocaat die Mr. de Moro-Giafferi geweest is. Spreker stelde ons de haast legendarische figuur voor van een der allergrootste advocaten uit deze tijd op boeiende maar tevens op verheven wijze. Na een kort overzicht van het politiek leven van Mr. de Moro-Giafferi werd zijn activiteit beschreven aan de balie, waar hij gedurende meer dan vijftig jaar de meest vooraanstaande figuur was in alle grote processen.

Een ovatie begroette deze prachtige voordracht.

Nieuwe spreekbeurten en vergaderingen zijn nog voor de eerstkomende weken aangekondigd. De voorzitter Mr. Kreglinger-Van Santen heeft haar moeilijke taak op doortastende en uiterst gelukkige wijze aangevat.

Conférence du Jeune Barreau te Brussel

Plechtige openingszitting

Op zaterdag, 9 december 1961, hielden de frans-talige Brusselse confraters hun openingszitting, als naar gewoonte in de niet zeer ruime, doch indrukwekkende vergaderzaal van het Hof van Cassatie.

Het aantal aanwezige autoriteiten en afgevaardigden van binnenlandse en vreemde conferenties, was zo belangrijk dat het onbegonnen werk is daarvan een opsomming te geven.

Nadat de Voorzitter van de Conferentie, Mr. B.

Risopoulos het «doden-appel» had gehouden, werden meerdere laureaten van de wedstrijd in welsprekendheid, met gestichte prijzen beloond. De Heer Stafhouder Delvaux nam vervolgens even het woord om ook Mr. Thevenet, oud-stafhouder en Voorzitter van het Verbond der Belgische Advocaten, te bedanken voor zijn onvermoeibaar werken ten bate van de Brusselse balie en van de Conferentie in het bijzonder. Een eerder ongewone «Prijs der Dankbaarheid» werd aan Mr. Thevenet ter hand gesteld: een kostbaar schrijn met meerdere loden soldaatjes, voorwerpen waarvan de gevierde een trouw verzamelaar is.

Mr. R. Boccart kreeg dan onmiddellijk het woord om de openingsrede uit te spreken. Zijn onderwerp: «Mao Tse-Toung». Het werd een zuiver voorgebrachte, zo objectief mogelijk gehouden studie over de omringende tijdsomstandigheden, met centraal de biographie van de Aziatische staatsman. Veel belang werd er gehecht aan feiten, data, namen en veldslagen. Het wekte dan ook geen verwondering dat deze rede, bestudeerd als ze was, langdurig werd toegejuicht.

Volgens de plaatselijke gebruiken, behoort het aan de Voorzitter van de Conferentie om de kritiek te maken van de openingsrede. In een onstuimig voorgebrachte, maar niettemin wetenschappelijk gefundeerde toespraak, ging Mr. B. Risopoulos op veel punten de strijd aan met de ideeën van de openingsredenaar. Hij verdedigde de vrije gedachte en kwam op tegen de goedbedoelde maar slecht uitvallende reorganisatie waaraan de Chinese machthebbers de maatschappij willen onderwerpen. Daar Mr. Boccart zich eerder bij feiten had gehouden, was het voor de kritiek relatief moeilijk zich op te stellen tegen de door hem voorgebracht gedachten. Ook deze toespraak werd langdurig en onstuimig toegejuicht.

Tenslotte bracht de Heer Stafhouder Delvaux de zeer talrijke in het verlopen jaar afgestorven Brusselse confraters in herinnering, waarbij vooral nadruk werd gelegd op de persoonlijkheid der oud-Stafhouders Thomas Braun, H. L. Botson en van Mr. Edmond Van Dieren.

Een welgeslaagd banket in de Cercle Gaulois, gevolgd door een «revue» besloot de dag.

NECROLOGIE

In Memoriam Mr. J. Vandermeersch advocaat aan de Balie te Kortrijk

Een vroeg witte kop, met ogen die puurden in een gezicht dat gezond stond en in eenklank met de rijzige goed uitgedegen gestalte.

Zo hebben wij hem gekend, jaren lang aan de Balie: een man die niet verouderde met de jaren.

Een uiterst humane geest, omdat hij hield van alle schone dingen van deez' aarde of door de geest voortgebracht.

Enerzijds zeer nuchter oordelend, met de kleine zoutkorrel van de stoïcijn of de zachte humor die de verhoudingen op het beperkt menselijk vlak neerhaalt.

Anderzijds een hart dat steeds een schone kant ontdekte en belichtte bij de evenmens, net zoals de zon steeds schijnt al weze 't ook op de meest desolate plaatsen.

Een knappe geest, openstaande voor alle uitingen van kunst en cultuur; een bruisende vitaliteit die deze van Timmermans' Pallieter overtrof.

Hij was vóór alles een uitstekend pleiter in strafzaken.

In een zuivere taal, met zijn eigen originele wendingen en doeltreffende ontwikkeling van argumentatie wist hij de zaak en tevens de te verdedigen klient in een atmosfeer te stellen die simpatiek voorkwam.

Dat was zijn grote kunde.

En die putte hij uit zijn realistische levensvisie die afgestemd was op optimisme en levenskracht.

Bomen sterven staande...

Zo stierf onze goede confrater, pleitende aan de Balie.

A. L.

TIJDSCHRIFTEN

Nederlands Juristenblad : jrg. 1961 - nr. 43 :

A. P. Funke, De vrije zaterdag en zon- en feestdagen in het burgerlijk procesrecht. — J.M. Polak, Vereniging voor de vergelijkende studie van het recht van België en Nederland. — J. C. Smithuijsen, Volgrecht. — G. Overdiep, Artikel 1.17.3 van het Nieuwe Burgerlijk Wetboek. — W. De Vries, Art. 28 van het Reglement II (K.B. van 26 febr. 1960, S. 83) 1761 - 22 dec. 1961.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie : jrg. 1961 - nr. 4702 :

P. W. van der Ploeg, De commanditaire vennootschap en de regels van het zakenrecht (III). — S. Klein, Samenloop van inkomstenbelasting, successie- en schenkingsrecht.

Bestuurswetenschappen : jrg. 1961 - nr. 6 :

J. M. Kan, Iets over Nederlandse wetgevingstechniek. — F.F.X. Cerutti, Overgang van cultuurgrond naar een niet-agrarische bestemming (II). — C. W. De Vries, Nieuwe Duitse openbare instellingen in de Bondsrepubliek Duitsland (I). — K. Groen, Allerhande in de kantlijn van een proefschrift.

Journal des Tribunaux : jrg. 1961 - nr. 4342 :

M. Philippart, La confusion des pouvoirs. — J. De Launois, Le warrant charbonnier.

Revue Générale des Assurances et des Responsabilités : jrg. 1961 - nr. 9 :

Jurisprudence.

Revue Pratique du Notariat Belge : jrg. 1961 - nr. 2665 :

C. Tombroff, L'assurance dans la copropriété. — A. Lehon, Pratique notariale. — Communauté déficitaire. — Méthodes de liquidation. — Reprises. — Bénéfice d'émolument. — Obligation et contribution aux dettes.

Recueil Dalloz : jrg. 1961 - nr. 42 :

R. Meurisse, La sanction de l'inobservation de l'article 3 de l'ordonnance du 7 janvier 1959 sur le recours de l'Etat contre le tiers responsable d'un accident causé à un fonctionnaire public.

Public Law : jrg. 1961 - nr. 4 :

G. Borrie, The Wedgwood Benn Case. — R. S. Arora, Rise of the Public Corporation in India: Some Constitutional Aspects. — P. M. Gaudemet, La Loi dans la Constitution de 1958.